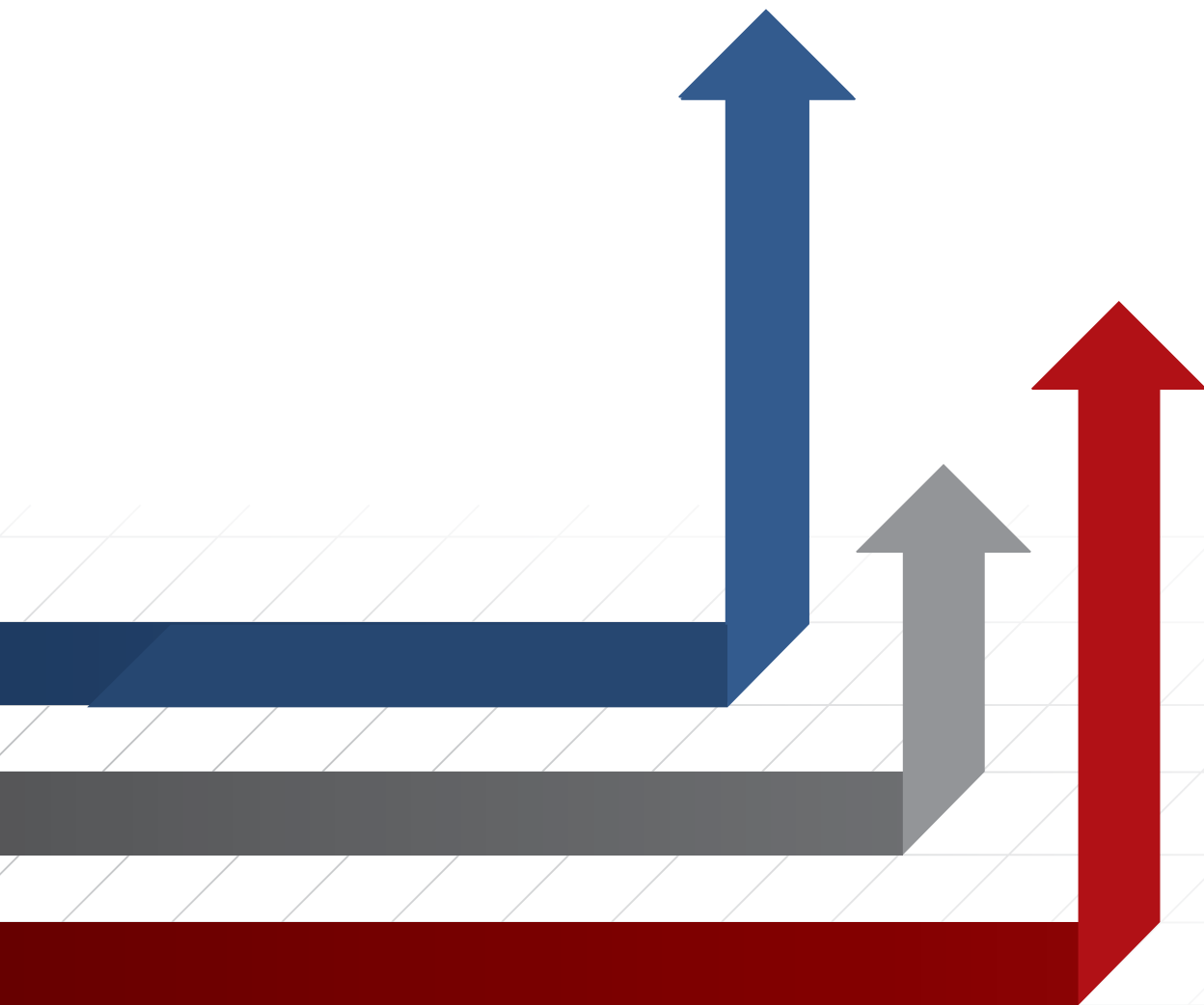

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΟ 2021

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2022

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΙΑ ΤΟ 2021

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2022

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A. Μήνυμα Υπουργού Οικονομικών	5
B. Στρατηγικός Σχεδιασμός Υπουργείου	7
Γ. Εξελίξεις κατά το 2021 που σχετίζονται με τις Στρατηγικές Επιδιώξεις του Υπουργείου Οικονομικών	8
Στρατηγική Επιδίωξη 1: «Διασφάλιση Μακροοικονομικής Σταθερότητας και Βιώσιμης Ανάπτυξης»	8
I. Μακροοικονομικές εξελίξεις	8
II. Δράσεις για διεύρυνση παραγωγικής βάσης	10
III. Σχέδια στήριξης Υπουργείου Οικονομικών	12
IV. Διαμόρφωση και Υλοποίηση Φορολογικής Πολιτικής	13
V. Φορολογικά Κίνητρα	14
VI. Διεθνή Φορολογικά Θέματα	14
VII. Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας	15
Στρατηγική Επιδίωξη 2: «Διασφάλιση Χρηματοοικονομικής Σταθερότητας»	16
I. Χρηματοπιστωτικός Τομέας	16
II. Κεφαλαιαγορά	19
III. Ασφαλιστικός Τομέας	19
IV. Χρηματοδότηση Απο Διεθνείς Χρηματοδοτικούς Οργανισμούς	20
V. Επενδυτικό Ταμείο – Equity Fund	21
Στρατηγική Επιδίωξη 3: «Διασφάλιση Βιωσιμότητας Δημόσιων Οικονομικών»	23
I. Μεταρρύθμιση της διαχείρισης Δημόσιων Οικονομικών (Public Financial Management)	23
II. Δημόσια Οικονομικά 2021 – Γενική Κυβέρνηση	23
III. Δράσεις Δημοσιονομικής Πολιτικής	25
IV. Βελτίωση της Φορολογικής Εισπρακτικότητας	26
V. Διαχείριση του Δημόσιου Χρέους	28
Στρατηγική Επιδίωξη 4: «Αποδοτικός Δημόσιος Τομέας και Ορθολογική Διαχείριση των Ανθρώπινων Πόρων και της Κινητής και Ακίνητης Περιουσίας του Κράτους»	31
I. Εξυπηρέτηση του πολίτη και των επιχειρήσεων	31
II. Ενέργειες για τον εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Υπηρεσίας	34
III. Διαχείριση Ανθρώπινων πόρων	38
IV. Διαχείριση κρατικής περιουσίας	39
Δ. Χρήσιμες Πηγές Πληροφόρησης	40
Παράρτημα	41
Αναλυτικά αποτελέσματα εσόδων των Τμημάτων Φορολογίας και Τελωνείων	41

A. ΜΗΝΥΜΑ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Φίλες και φίλοι,

Με ιδιαίτερη χαρά χαιρετίζω και φέτος την Ετήσια Έκθεση του Υπουργείου Οικονομικών για το 2021. Διανύουμε μια εποχή με παγκόσμιες οικονομικές προκλήσεις, αλλά και αντιφάσεις, τόσο στην Κύπρο όσο και στο ευρωπαϊκό και διεθνές γίγνεσθαι. Αυτές οι πρωτόγνωρες συνθήκες, έχουν διαμορφώσει ένα απρόβλεπτο οικονομικό σκηνικό στη μετά τον κορωνοϊό οικονομική εποχή. Είναι γεγονός ότι η πανδημία έχει ασκήσει τεράστια πίεση στην παγκόσμια οικονομία, τόσο από πλευράς ζήτησης όσο και προσφοράς. Η σωστή διαχείριση των δημόσιων οικονομικών μάς έδωσε την ικανότητα να εφαρμόσουμε άμεσα, στοχευμένα και ολοκληρωμένα προγράμματα στήριξης. Ως αποτέλεσμα, μετά την οικονομική ύφεση που καταγράφηκε το 2020, απόρροια της πανδημίας του κορωνοϊού και του περιορισμού της οικονομικής δραστηριότητας, το 2021 η κυπριακή οικονομία ανέκαμψε σε σημαντικό βαθμό, κυρίως λόγω επανεκκίνησης της οικονομίας, καλύπτοντας πλήρως το χαμένο έδαφος. Η ανάκαμψη αυτή καταδεικνύει την αποτελεσματικότητα της κυβερνητικής πολιτικής στην οικονομική διαχείριση της κρίσης με τη δημοσιονομική στήριξη που παρείχε. Συνεπακόλουθα, ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας κατά το 2021 έφθασε το 5.5% που καταδεικνύει για ακόμα μία φορά τη δυναμική και την προοπτική της οικονομίας της χώρας. Η ανεργία το 2021 περιορίστηκε στο 7.5%, παρουσιάζοντας οριακή μείωση της τάξης του 0.1% σε σχέση με το 2020, γεγονός που υποδηλώνει ότι τα μέτρα που υιοθετήθηκαν για την αντιμετώπιση της ήταν αποτελεσματικά. Ο μέχρι σήμερα εμβολιασμός μεγάλου ποσοστού του πληθυσμού καθόρισε τη δυνατότητα επιστροφής σε μια νέα κανονικότητα.

Οι εξελίξεις στον χρηματοπιστωτικό τομέα το 2021 συνεχίστηκαν με περαιτέρω αναδιάρθρωση του τραπεζικού συστήματος και εντατικοποιημένες προσπάθειες μείωσης των Μη Εξυηρητούμενων Χορηγήσεων (MEX), με την περαιτέρω προώθηση σειράς νομοθετικών μέτρων για την ενίσχυση του υφιστάμενου νομικού πλαισίου που διέπει τη διαχείρισή τους, τις πωλήσεις MEX και τις προσπάθειες απομόχλευσης των τραπεζικών ισολογισμών, καθώς και την υλοποίηση του Σχεδίου «Εστία», που αφορά την προστασία της πρώτης κατοικίας των δανειοληπτών που αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην αποπληρωμή των δανείων τους.

Όλα τα πιο πάνω συνιστούν δράσεις που αποσκοπούν σε μια βιώσιμη ανάπτυξη, αποφεύγοντας πρόσθετες επιβαρύνσεις σε βάρος του φορολογούμενου πολίτη. Παράλληλα, προωθείται ένα νέο φορολογικό σύστημα με περιβαλλοντικό προσανατολισμό. Στο πλαίσιο αυτό έχουμε δρομολογήσει τη μεταρρύθμιση του φόρου χαρτοσήμων, ενώ προωθείται συστηματικά και η φορολογική συμμόρφωση. Έχουμε ήδη δρομολογήσει τη φορολογική μεταρρύθμιση με στόχο τον εκσυγχρονισμό του φορολογικού πλαισίου των εταιρειών, ώστε να καταστεί πιο απλό και δίκαιο, παραμένοντας ταυτόχρονα ανταγωνιστικό και ελκυστικό. Στο πλαίσιο αυτό θα περιληφθεί και η πράσινη φορολογική μεταρρύθμιση, η οποία στοχεύει στην προστασία του περιβάλλοντος, στην ώθηση της καινοτομίας και σε «πράσινες» επενδύσεις στον τομέα της ενέργειας.

Παράλληλα, εντός του 2021, έχουν νομοθετηθεί σημαντικά μέτρα για πάταξη του ακραίου φορολογικού σχεδιασμού στο πλαίσιο των δεσμεύσεων του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

Η προώθηση μεταρρυθμίσεων στις δομές και διαδικασίες του κράτους και της οικονομίας παραμένει για εμάς ύψιστη προτεραιότητα, και ως εκ τούτου, ως Υπουργείο Οικονομικών συνεχίζουμε με τις προσπάθειες για τη μεταρρύθμιση στη δημόσια υπηρεσία, για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και τη διατήρηση ευνοϊκού περιβάλλοντος για την επιχειρηματικότητα και τις επενδύσεις, τη μετεξέλιξη της ΚΕΔΙΠΕΣ σε Εθνική Εταιρεία Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων (National Asset Management Company) και τη σύσταση ενός ταμείου μετοχικού κεφαλαίου για χρηματοδότηση νεοφυών και καινοτόμων επιχειρήσεων. Η μακροχρόνια στρατηγική για βιώσιμη ανάπτυξη της Κύπρου «Όραμα 2035» στοχεύει στη διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης Στρατηγικής για τη χάραξη της αναπτυξιακής πορείας της Κύπρου για τα επόμενα 15 χρόνια. Η μετάβαση σε ένα νέο, σύγχρονο οικονομικό μοντέλο, στοχεύει στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα,

ανταγωνιστικότητα και ανθεκτικότητα της οικονομίας και στη μεγιστοποίηση της ευημερίας των πολιτών της Κύπρου. Στο πλαίσιο αυτό εγκρίθηκε το 2021 η Στρατηγική Προσέληψης Επενδυτών και Ταλέντου η οποία άρχισε να εφαρμόζεται τον Ιανουάριο του 2022.

Φίλες και φίλοι,

Το 2022 έχει φέρει ακόμη μια πρόκληση που η κυπριακή οικονομία καλείται να αντιμετωπίσει. Η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία θα επηρεάσει και την Κυπριακή Οικονομία. Ο μεγαλύτερος κίνδυνος για την κυπριακή οικονομία από την κρίση στην Ουκρανία προέρχεται από την αύξηση του πληθωρισμού, και ειδικά τις τιμές των καυσίμων και των σιτηρών.

Οι συνθήκες στο διεθνές σκηνικό είναι συνεχώς μεταβαλλόμενες, και η αβεβαιότητα εξακολουθεί να υπάρχει. Προκλήσεις υπάρχουν και θα υπάρχουν. Με όραμα, με μεταρρυθμίσεις, με συνετή οικονομική διαχείριση, αλλά και με έναν προϋπολογισμό, ο οποίος είναι συνδεδεμένος πλέον με μια μακροχρόνια στρατηγική ανάπτυξης, χτίζουμε μια καλύτερη προοπτική για το αύριο.

Το 2022 αποτελεί σημείο αναφοράς για την Κυπριακή οικονομία, γιατί οι προκλήσεις είναι σημαντικές για την επόμενη μέρα αλλά και για την επόμενη γενιά. Προσωπικά, είμαι αισιόδοξος ότι συλλογικά, με σκληρή δουλειά αλλά και με πνεύμα συναίνεσης, θα δημιουργήσουμε τις προϋποθέσεις και συνθήκες για μια ισχυρή ανάκαμψη το 2022, αλλά και για μια υγιή οικονομία μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Για τη διασφάλιση του ευ ζην των πολιτών, αλλά και της νέας γενιάς.

Κωνσταντίνος Πετρίδης

Υπουργός Οικονομικών

Β. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ

Στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της Διαχείρισης των Δημοσίων Οικονομικών, το Υπουργείο Οικονομικών κατάρτισε Στρατηγικό Σχέδιο το οποίο συνοδεύει τον Προϋπολογισμό στη νέα του μορφή, στη βάση δραστηριοτήτων. Η Ετήσια Έκθεση συμβαδίζει και αντανακλά το περιεχόμενο του Στρατηγικού Σχεδίου και έχει προσαρμοστεί για να προσφέρει έναν απολογισμό των ενεργειών του Υπουργείου ως προς την επίτευξη των **Στρατηγικών Επιδιώξεών** του, όπως αυτές περιλαμβάνονται στο Στρατηγικό Σχέδιο 2022-2024¹ και παρατίθενται πιο κάτω:

- ▶ **Στρατηγική Επιδίωξη 1:** Διασφάλιση μακροοικονομικής σταθερότητας και βιώσιμης ανάπτυξης.
- ▶ **Στρατηγική Επιδίωξη 2:** Διασφάλιση χρηματοοικονομικής σταθερότητας.
- ▶ **Στρατηγική Επιδίωξη 3:** Διασφάλιση βιωσιμότητας δημόσιων οικονομικών.
- ▶ **Στρατηγική Επιδίωξη 4:** Αποδοτικός δημόσιος τομέας και ορθολογική διαχείριση των ανθρωπίνων πόρων και της κινητής και ακίνητης περιουσίας του κράτους.

¹ Το Στρατηγικό Σχέδιο για το 2022-2024 βρίσκεται αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών <http://mof.gov.cy>

Γ. ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟ 2021 ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

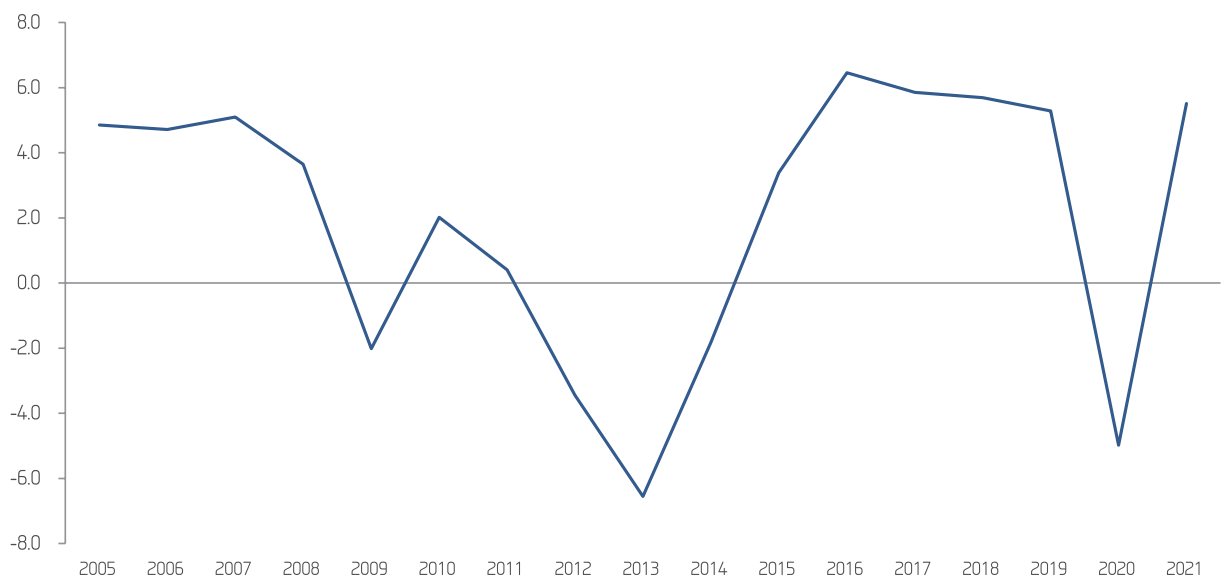
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΔΙΩΞΗ 1: «ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ»

Ι. ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

Μετά την κρίση που προκλήθηκε από την πανδημία του κορωνοϊού και τη συνεπακόλουθη μείωση της οικονομικής δραστηριότητας το 2020 κατά 5% λόγω των περιοριστικών μέτρων για αναχαίτιση της πανδημίας, η κυπριακή οικονομία ανέκαμψε σημαντικά το 2021. Η ανάκαμψη αυτή υπερκάλυψε τη συρρίκνωση που καταγράφηκε το 2020, με την οικονομία να επιστρέφει σταδιακά στα προ της κρίσης επίπεδα του 2019.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, ο ρυθμός ανάπτυξης της οικονομίας το 2021, σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, ανήλθε στο 5,5% (παρουσιάζεται διαχρονικά πιο κάτω).

Διάγραμμα 1: Ρυθμός Ανάπτυξης ΑΕΠ (%)

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

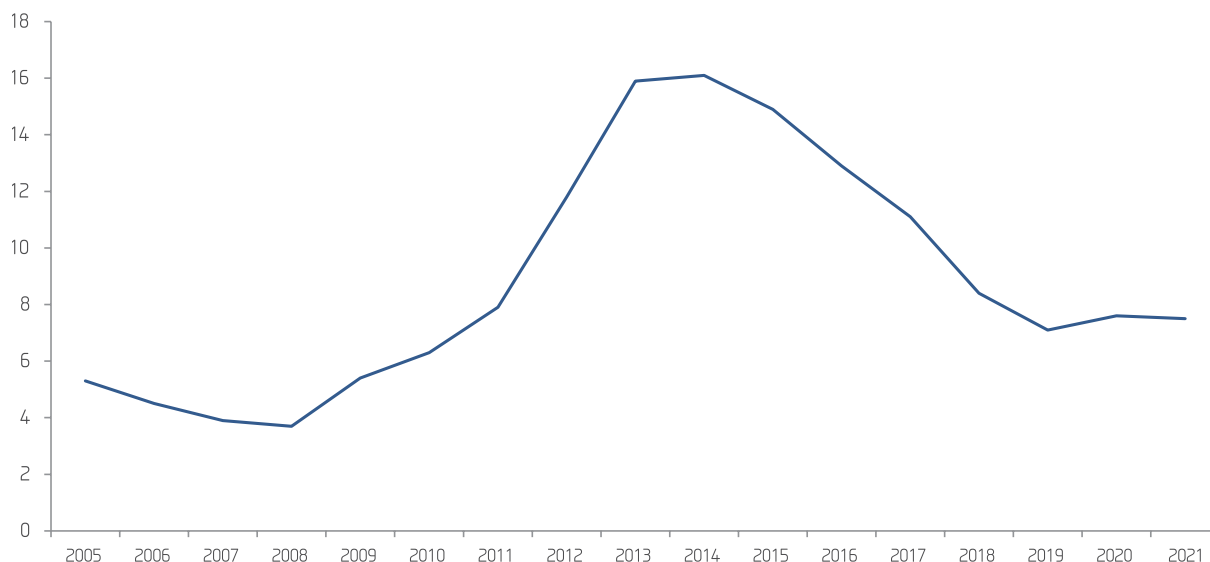
Από την πλευρά των δαπανών, η αύξηση του ρυθμού ανάπτυξης οφείλεται κυρίως στις εξαγωγές και στην ιδιωτική και δημόσια κατανάλωση. Ιδιαίτερη αναφορά θα πρέπει να γίνει στον τομέα του τουρισμού, ο οποίος μετά τη σημαντική μείωση κατά 84,1% που σημείωσαν οι αφίξεις το 2020 σε σχέση με το 2019, κατά το 2021 παρουσίασαν αύξηση 206,7% σε σχέση με το 2020, φθάνοντας περίπου στο 50% των αφίξεων του 2019. Τα έσοδα από τον τουρισμό είχαν ανάλογη πορεία το 2021 όπου ανήλθαν στα €1.513,6 εκ., φθάνοντας στο 60% περίπου των εσόδων του 2019, σε σύγκριση με έσοδα μόλις €329 εκ. το 2020.

Εν μέσω της συνεχιζόμενης πανδημίας του κορωνοϊού, το ποσοστό ανεργίας μειώθηκε οριακά σε σχέση με το 2020 και έφθασε στο 7,5% του εργατικού δυναμικού, έναντι ποσοστού ανεργίας 7,6% το 2020, ως αποτέλεσμα της θετικής πορείας της οικονομίας και ως απόρροια των συνεχιζόμενων αλλαγών

στοχευμένων κυβερνητικών μέτρων που εφαρμόστηκαν για στήριξη της αγοράς εργασίας.

Το ποσοστό ανεργίας παρουσιάζεται διαχρονικά πιο κάτω.

Διάγραμμα 2: Ανεργία (ΕΕΔ, %)

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ), για την περίοδο Ιανουαρίου-Δεκεμβρίου 2021, σημείωσε αύξηση της τάξης του 2,5% σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2020. Η αύξηση του πληθωρισμού οφείλεται κυρίως στις αυξήσεις που παρατηρήθηκαν στη μέση τιμή του αργού πετρελαίου τύπου Μπρεντ και τις συνακόλουθες αυξήσεις στις τιμές των εγχώριων ενεργειακών προϊόντων όπως καυσίμων και ηλεκτρισμού, καθώς και στα προβλήματα που έχουν παρουσιαστεί στην εφοδιαστική αλυσίδα απόρροια της αυξημένης ζήτησης σε σχέση με το 2020.

Πίνακας 1: Κύριοι Οικονομικοί Δείκτες

	2018	2019	2020	2021
Ρυθμός ανάπτυξης ΑΕΠ (%)	5,7	5,3	-5,0	5,5
Ποσοστό Ανεργίας (ΕΕΔ) (%)	8,4	7,1	7,6	7,5
ΔΤΚ (%)	1,4	0,3	-0,6	2,5

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

II. ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΒΑΣΗΣ

Μακροχρόνια Στρατηγική για Βιώσιμη Ανάπτυξη

Η ανάγκη θέσπισης μιας μακροπρόθεσμης στρατηγικής και ενίσχυσης της ανθεκτικότητας και της βιωσιμότητας της οικονομίας της Κύπρου διαπιστώθηκε από το Συμβούλιο Οικονομίας και Ανταγωνιστικότητας της Κύπρου, το οποίο, με τη σύμφωνο γνώμη του Υπουργού Οικονομικών, προχώρησε στην κατάρτιση της Μακροπρόθεσμης Στρατηγικής για Βιώσιμη Ανάπτυξη της Κύπρου «Όραμα 2035», με χρηματοδότηση που εξασφαλίστηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Βασική επιδίωξη της νέας Μακροπρόθεσμης Στρατηγικής είναι η διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης Στρατηγικής για τη μετάβαση σε ένα νέο, σύγχρονο οικονομικό μοντέλο, το οποίο στοχεύει στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα, ανταγωνιστικότητα και ανθεκτικότητα της οικονομίας και στη μεγιστοποίηση της ευημερίας των πολιτών της Κύπρου για τα επόμενα 15 χρόνια. Τον Ιούλιο – Αύγουστο 2021, πραγματοποιήθηκε δημόσια διαβούλευση όπου παρουσιάστηκε το όραμα και το στρατηγικό πλαίσιο επίτευξης του.

Η Στρατηγική αποτελείται από 3 πυλώνες και 13 Στρατηγικούς Στόχους:

- ▶ Πρότυπο έθνος παγκοσμίως: (i) Με έναν αποτελεσματικό κρατικό μηχανισμό, (ii) Με αποτελεσματικό δικαστικό σύστημα που επιλύει τις διαφορές γρήγορα, (iii) Με ανοιχτή, διαφανή και δίκαιη αγορά για εγχώριες και ξένες επιχειρήσεις και (iv) Ικανό να διαμορφώσει το μέλλον του.
- ▶ Ακμάζουσα και ανθεκτική οικονομία: (i) Με υψηλά και αυξανόμενα επίπεδα παραγωγικότητας, (ii) Με δυναμική καινοτομία, (iii) Που υποστηρίζει την ψηφιοποίηση, (iv) Που υποστηρίζει μια πιο πράσινη οικονομία και (v) Με οικονομία που ποικίλει και είναι βιώσιμη και πιο ανθεκτική
- ▶ Δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς κοινωνία: (i) Με ένα εκπαιδευτικό σύστημα παγκόσμιας εμβέλειας, (ii) Με ένα εξαιρετικό και προσβάσιμο σύστημα υγειονομικής περίθαλψης, (iii) Που τηρεί το κράτος δικαίου και καταπολεμά τη διαφθορά και (iv) Που παρέχει ίση πρόσβαση και ευκαιρίες για όλους

Οι στρατηγικοί στόχοι περιλαμβάνουν πέραν των 300 οριζόντιων και Τομεακών (κάθετων) δράσεων οι οποίες συμβάλλουν στην επίτευξη του κάθε Στρατηγικού Στόχου και θα σηματοδοτήσουν την επίτευξη των στόχων και επιδιώξεων του «Οράματος 2035».

Στρατηγική προσέλκυσης επενδύσεων και ταλέντου

Η Στρατηγική Προσέλκυσης Εταιρειών και Ταλέντου εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 15 Οκτωβρίου 2021, με στόχο την εγκατάσταση και δραστηριοποίηση διεθνών εταιρειών στην Κύπρο, η οποία δύναται να προσφέρει, πέρα από άμεσα εισοδηματικά οφέλη, υψηλή και αειφόρο προστιθέμενη αξία στην τοπική οικονομία μέσω της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας και αυξημένης ζήτησης των εγχώριων υπηρεσιών, αλλά και να συμβάλει στον επαναπροσδιορισμό του αναπτυξιακού μοντέλου της χώρας. Η προσέλκυση αυτών των επιχειρήσεων, συνάδει επίσης με την Μακροχρόνια Στρατηγική Βιώσιμης Ανάπτυξης.

Η Στρατηγική περιλαμβάνει δράσεις σε σχετικούς τομείς παρέμβασης, όπως του ανθρώπινου δυναμικού και των αδειών παραμονής και απασχόλησης, των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, των φορολογικών κινήτρων κ.α. Για την υλοποίηση της συστάθηκε διυπουργική επιτροπή υπό την προεδρία του Γενικού Διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών.

Ιδιαίτερης σημασίας για την αποτελεσματική εφαρμογή της Στρατηγικής, είναι η ενίσχυση του Μηχανισμού Ταχείας Αδειοδότησης που λειτουργεί στο Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας και η μετεξέλιξη του σε Μονάδα Διευκόλυνσης Εταιρειών η οποία λειτουργεί ως κεντρικό σημείο επαφής με τις ξένες εταιρείες για την παροχή όλης της απαραίτητης πληροφόρησης και καθοδήγησης. Επιπλέον, με την υπό αναφορά απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου αναθεωρήθηκε η «Πολιτική για Έκδοση και Ανανέωση των Αδειών Προσωπικής Διαμονής και Απασχόλησης του

Προσωπικού από Τρίτες Χώρες που εργοδοτείται από Εταιρείες/Επιχειρήσεις Ξένων Συμφερόντων» ώστε να επιτρέψει την ευκολότερη πρόσβαση στην εργασιακή αγορά της Κύπρου στους εργαζόμενους υψηλής εξειδίκευσης από τρίτες χώρες.

Εθνική Στρατηγική για τις Αποκεντρωμένες Τεχνολογίες-Blockchain

Τον Ιούνιο του 2019 το Υπουργικό Συμβούλιο, με πρόταση του Υπουργείου Οικονομικών, ενέκρινε την Εθνική Στρατηγική για τις Αποκεντρωμένες Τεχνολογίες-Blockchain. Η στρατηγική αυτή ετοιμάστηκε σε συνεργασία της κυβέρνησης με την Βουλή των Αντιπροσώπων (ΒτΑ), την Κεντρική Τράπεζα, την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, τον Παγκύπριο Δικηγορικό Σύλλογο, τον Σύνδεσμο Εγκεκριμένων Λογιστών καθώς και εμπειρογνώμονες από τον ιδιωτικό τομέα. Στρατηγικός στόχος είναι η αξιοποίηση των ευκαιριών από τη χρήση της Τεχνολογίας Καταμεμημένου Καθολικού (TKK), ώστε να επιτευχθεί ευαισθητοποίηση και διάχυση αναφορικά με την τεχνολογία, με στόχο παράλληλα, την προώθηση και χρησιμοποίηση της καινοτομίας προς όφελος της οικονομίας. Στο πλαίσιο της Εθνικής Στρατηγικής προβλέπεται η προώθηση της τεχνολογίας Blockchain στον δημόσιο τομέα και η έναρξη σχετικών εφαρμογών καθώς και η ετοιμασία σχετικής νομοθεσίας.

Στα πλαίσια της Στρατηγικής, δημιουργήθηκε υποεπιτροπή νομοθετικού πλαισίου, η οποία άρχισε εντός του 2020 τις εργασίες για την προετοιμασία του νομοθετικού πλαισίου. Οι εργασίες της υποεπιτροπής συντονίζονται από το Υπουργείο Οικονομικών και υποστηρίζονται από τοπικό δικηγορικό γραφείο και διεθνή εμπειρογνώμονα. Σκοπός των εργασιών είναι η ετοιμασία:

- ▶ Νόμου-ομπρέλα για την Τεχνολογία Καταμεμημένου Καθολικού,
- ▶ Περί Φορολογίας Τροποποιητικού Νόμου ώστε να περιλαμβάνει πρόνοιες για τα κρυπτοπεριουσιακά στοιχεία και
- ▶ τροποποιήσεων σε υφιστάμενους νόμους αν και όπου αυτό κριθεί απαραίτητο (π.χ. Περί Εταιρειών Νόμος, Περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών κερδών).

Εντός του 2021, ολοκληρώθηκε η ετοιμασία του Προσχεδίου του Νόμου-ομπρέλα, το οποίο τέθηκε προς δημόσια διαβούλευση. Εντός του 2022 αναμένεται η υποβολή του για ψήφιση του Νόμου στην ΒτΑ και η έκδοση εγκυκλίου του Τμήματος Φορολογίας για ρύθμιση των θεμάτων φορολόγησης των κρυπτοστοιχείων.

Αξιοποίηση του χώρου της Κρατικής Έκθεσης

Η ευρύτερη περιοχή της Αρχής Κρατικών Εκθέσεων αποτελεί ένα σημαντικό κρατικό περιουσιακό στοιχείο, το οποίο θα πρέπει να αξιοποιηθεί παραγωγικά και να αποτελέσει μοχλό ανάπτυξης για την Κύπρο, ο οποίος θα συμβάλει στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και στην προσέλκυση επενδύσεων στη χώρα.

Στο πλαίσιο αυτό το Υπουργικό Συμβούλιο με Απόφαση του με Αρ. 91.137 και ημερ. 14 Απριλίου 2021, κάλεσε την Ομάδα Έργου (η οποία συστάθηκε με την Απόφαση με Αρ.88.134 και ημερ. 11 Σεπτεμβρίου 2019) να ετοιμάσει ολοκληρωμένη πρόταση για την αξιοποίηση του χώρου της Κρατικής Έκθεσης. Επίσης το Υπουργικό Συμβούλιο έγκρισε τον τερματισμό της υφιστάμενης πρακτικής για την ενοίκιαση χώρων και ως αποτέλεσμα τη μη σύσταση οποιανδήποτε νέων συμβάσεων, με εξαίρεση την ενοίκιαση για εκθέσεις και εκδηλώσεις.

Σε συνέχεια της Απόφασης κατακυρώθηκαν δύο προσφορές. Στις 21 Απριλίου 2021 υπογράφηκε η συμφωνία για την ετοιμασία Γενικού Χωροταξικού Σχεδίου Ανάπτυξης (master plan) και στις 2 Αυγούστου 2021 υπογράφηκε η συμφωνία για τη διεξαγωγή Μελέτης Βιωσιμότητας, οι οποίες αναμένεται να ολοκληρωθούν εντός του πρώτου εξαμήνου του 2022. Οι μελέτες βρίσκονται υπό εξέλιξη και το θέμα αναμένεται να προωθηθεί εντός του 2022 στο Υπουργικό Συμβούλιο για λήψη τελικών αποφάσεων.

Σύσταση Επιτροπής για Πράσινη Οικονομία

Έχοντας υπόψη:

- ▶ την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία που αποτελεί τη νέα Αναπτυξιακή Στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και φιλοδοξεί να μετατρέψει την ΕΕ σε μια σύγχρονη, αποδοτική ως προς τη χρήση των πόρων και ανταγωνιστική οικονομία και να καταστήσει την ΕΕ παγκόσμιο ηγέτη στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής,
- ▶ το πακέτο των δεκατεσσάρων Προτάσεων με την ονομασία «Fit-for-55» για το μετασχηματισμό της οικονομίας και της κοινωνίας της ΕΕ, με σκοπό να εξασφαλίσει ότι οι πολιτικές που ακολουθεί η ΕΕ είναι ευθυγραμμισμένες με τους περιβαλλοντικούς στόχους που έχουν τεθεί, καθώς και
- ▶ το γεγονός ότι το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας περιλαμβάνει 133 έργα (μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις) που αποσκοπούν στην πράσινη και ψηφιακή μετάβαση,

έχει συσταθεί στο Υπουργείο Οικονομικών Ομάδα Εργασίας για την Πράσινη Οικονομία υπό τη Διεύθυνση Στρατηγικής, Συντονισμού και Επικοινωνίας (ΔΣΣΕ), με κύριο στόχο την αλληλοενημέρωση στα θέματα πράσινης οικονομίας, κυκλικής οικονομίας, πράσινης συμφωνίας, πράσινης φορολογίας, πράσινου προϋπολογισμού, πράσινων ομολόγων κ.α. καθώς και τη χάραξη πολιτικής για τα θέματα που εμπήτουν στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Οικονομικών.

III. ΣΧΕΔΙΑ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Μέτρα Στήριξης Οικονομίας στο πλαίσιο αντιμετώπισης της πανδημίας του κορωνοϊού

Στη βάση του προσωρινού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη λήψη μέτρων κρατικής ενίσχυσης με σκοπό να στηριχθεί η οικονομία, (διασφάλιση θέσεων εργασίας και ενίσχυση της εγχώριας παραγωγής και ζήτησης), κατά τη διάρκεια της έξαρσης της πανδημίας, κατά το 2021 υλοποιήθηκαν:

- α) το Σχέδιο Κρατικής Χορηγίας Επιχειρήσεων και Αυτοτελώς Εργαζομένων υποκειμένων σε ΦΠΑ και
- β) το Σχέδιο Ειδικού Επιδόματος Ορισμένων Κατηγοριών Αυτοτελώς Εργαζομένων οι οποίες δεν είναι εγγεγραμμένες στο Μητρώο ΦΠΑ,

Το συνολικό ποσό στήριξης που χορηγήθηκε και για τα δύο Σχέδια ανήλθε στα €155,7 εκ. περίπου.

- ▶ Σχέδιο Καταβολής Ενίσχυσης Ήσσονος Σημασίας (De Minimis) για Στήριξη του Έντυπου Τύπου (Εφημερίδες)
Δικαιούχοι του Σχεδίου είναι Εταιρείες Εφημερίδων που διαθέτουν εφημερίδες οι οποίες κυκλοφορούν Παγκύπρια σε καθημερινή ή εβδομαδιαία βάση και το περιεχόμενό τους αφορά ειδησιογραφία γενικού ενδιαφέροντος, καθώς επίσης και πρακτορεία διανομής τύπου. Κατά το 2021, έλαβαν στήριξη συνολικού ποσού €255.000, μια Εταιρεία Πρακτορείου Διανομής Τύπου και έξι Εταιρείες Εφημερίδων που πληρούσαν τα σχετικά κριτήρια του Σχεδίου.

Στο πλαίσιο στήριξης των επιχειρήσεων λόγω των περιοριστικών μέτρων για αναχαίτιση της πανδημίας του κορωνοϊού οι κυριότερες τροποποιήσεις και θεσπίσεις νέων νομοθεσιών που προωθήθηκαν εντός του 2021 είναι οι ακόλουθες:

- ▶ Παραχώρηση αναστολής σε πληρωμές τόσο άμεσων όσο και έμμεσων φόρων προς στήριξη των πληγείσων επιχειρήσεων ένεκα των περιοριστικών μέτρων για περιορισμό της πανδημίας.
- ▶ Επέκταση του σχεδίου στήριξης των ενοικιαστών εντός του 2021, με παραχώρηση πίστωσης φόρου σε ιδιοκτήτες όπου εθελοντικά θα προβούν σε μείωση ενοικίου μεταξύ 30%-50% του μηνιαίου ποσού ενοικίου και απαλλαγή τους ταυτόχρονα (για τους μήνες που θα προβούν σε εθελοντική μείωση ενοικίου) από την υποχρέωση επιβολής έκτακτης εισφοράς για την άμυνα της Δημοκρατίας.
- ▶ Δικαίωμα αναστολής της υποχρέωσης καταβολής του ΦΠΑ, για τα εγγεγραμμένα στο Μητρώο ΦΠΑ πρόσωπα των οποίων οι καθορισμένες φορολογικές περίοδοι λήγουν την 31η Δεκεμβρίου 2020 και την

31η Ιανουαρίου 2021. Το δικαίωμα αναστολής της καταβολής του οφειλόμενου ΦΠΑ δεν εφαρμόζεται για υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα που εμπίπτουν σε συγκεκριμένους κώδικες οικονομικής δραστηριότητας. Η εν λόγω τροποποίηση για αναστολή καταβολής ΦΠΑ έγινε στα πλαίσια του προγράμματος στήριξης για αντιμετώπιση των επιπτώσεων του κορωνοϊού.

- ▶ Μη επιβολή χρηματικής επιβάρυνσης και πρόσθετου φόρου σε υποκείμενο στο φόρο πρόσωπο το οποίο είχε υποχρέωση για υποβολή της φορολογικής δήλωσης που έληγε τη 10η Απριλίου 2020, 27η Απριλίου 2020, 10η Μαΐου 2020, 27η Μαΐου 2020, 10η Ιουνίου 2020, 27η Ιουνίου 2020 και 27η Ιουλίου 2020. Επιπλέον η μη επιβολή χρηματικής επιβάρυνσης σε υποκείμενο στο φόρο πρόσωπο το οποίο είχε υποχρέωση για την υποβολή Ανακεφαλαιωτικού Πίνακα που έληγε την 31η Μαρτίου 2020, 30ή Απριλίου 2020 και 31η Μαΐου 2020. Η εν λόγω τροποποίηση έγινε στα πλαίσια του προγράμματος στήριξης για αντιμετώπιση των επιπτώσεων του κορωνοϊού.

IV. ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Στο πλαίσιο της γενικότερης φορολογικής πολιτικής του κράτους, της εναρμόνισης αλλά και του εκσυγχρονισμού των φορολογικών νομοθεσιών άμεσης και έμμεσης φορολογίας, οι κυριότερες τροποποιήσεις και θεσπίσεις νέων νομοθεσιών που έχουν υλοποιηθεί εντός του 2021 είναι οι ακόλουθες:

- ▶ Πάταξη του ακραίου φορολογικού σχεδιασμού μέσω εκσυγχρονισμού του ορισμού του φορολογικού κάτοικου νομικού προσώπου, και θέσπισης νέων νομοθεσιών.
- ▶ Επιβολή φόρου παρακράτησης επί των εισοδημάτων από δικαιώματα, τόκους και μερίσματα επί των πληρωμών από Κυπριακή εταιρεία σε εταιρεία που έχει συσταθεί ή είναι κάτοικος σε δικαιοδοσία που βρίσκεται στον κατάλογο μη συνεργάσιμων φορολογικών δικαιοδοσιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- ▶ Παροχή ενός χρόνου παράτασης στο πλαίσιο φορολογικών ελαφρύνσεων για τις αναδιαρθρώσεις δανείων (από 5 σε 6 έτη μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2022), οι οποίες αποσκοπούν στη μείωση ή εξόφληση των πιστωτικών διευκολύνσεων ή χορηγήσεων ή οφειλών που δόθηκαν προς δανειολήπτες από δανειστής. Οι τροποποιήσεις αφορούν όλους τους άμεσους φόρους που εμπεριέχουν τον ορισμό της «αναδιάρθρωσης», όπως ο περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμος, ο περί ΦΠΑ Νόμος, περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμος, ο περί Φορολογίας Κεφαλαιουχικών Κερδών Νόμος κ.α.
- ▶ Εταιρεία που έχει συσταθεί ή εγγραφεί δυνάμει οποιουδήποτε σε ισχύ Νόμου στη Δημοκρατία, της οποίας ο έλεγχος και η διεύθυνση ασκούνται εκτός της Δημοκρατίας, θεωρείται ότι είναι κάτοικος της Δημοκρατίας, εκτός εάν η εν λόγω εταιρεία είναι φορολογικός κάτοικος σε οποιοδήποτε άλλο κράτος και ισχύει από 31 Δεκεμβρίου 2022.
- ▶ Το Διάταγμα του 2021 (Κ.Δ.Π. 525/2021) το οποίο δημοσιεύτηκε στις 21 Δεκεμβρίου 2021, τροποποιεί το Πέμπτο και Δωδέκατο Παράρτημα του περί ΦΠΑ Νόμου, όπου στο Πέμπτο Παράρτημα στις παραδόσεις αγαθών που υπόκεινται στο μειωμένο συντελεστή 5 %, προστίθεται η Προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας που εμπίπτει στην οικιακή διατίμηση με κώδικα 08 και 56 της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου προς συγκεκριμένες κατηγορίες πελατών και στο Δωδέκατο Παράρτημα προστέθηκε η νέα παράγραφος 6 «Προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας που εμπίπτει στην Διατίμηση Οικιακής Χρήσης Μονής Εγγραφής με κώδικα 01 και στη Διατίμηση Οικιακής Χρήσης Διπλής Εγγραφής 02 και της διατίμησης εναποθήκευσης θερμικής ενέργειας 56 για καταναλωτές που εμπίπτουν στη Διατίμηση 01 και 02 της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου».

Στις 31 Μαρτίου 2021 η Κυπριακή Δημοκρατία εναρμονίστηκε με την Ευρωπαϊκή Οδηγία (ΕΕ) 2018/822 του Συμβουλίου της 25ης Μαΐου 2018 όσον αφορά την υποχρεωτική αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών στον τομέα της φορολογίας σχετικά με δηλωτές διασυννοριακές ρυθμίσεις», μέσω θέσπισης του περί Διοικητικής Συνεργασίας στον Τομέα της Φορολογίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2021. Με βάση τις πρόνοιες του οικείου Νόμου οι παροχείς διοικητικών υπηρεσιών (ενδιάμεσοι) έχουν υποχρέωση υποβολής στο Τμήμα Φορολογίας, στη βάση συγκεκριμένων κριτηρίων, πληροφορίες που σχετίζονται με τις διασυννοριακές ρυθμίσεις συνδεδεμένων επιχειρήσεων που έχουν στη διάθεσή τους, με σκοπό την

αντιμετώπιση του φαινομένου διάβρωσης της εθνικής φορολογικής βάσης των κρατών μελών, που έχει άμεση επίπτωση στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Περαιτέρω, προχώρησε ο σχεδιασμός για την Πράσινη Φορολογική Μεταρρύθμιση, στην κατεύθυνση εκπλήρωσης των περιβαλλοντικών στόχων της Κύπρου, στην προστασία του περιβάλλοντος ώστε να δώσει ώθηση στην καινοτομία και σε «πράσινες» επενδύσεις στον τομέα της ενέργειας.

V. ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ

Σχέδιο Προώθησης της Οπτικοακουστικής Βιομηχανίας

Το Σχέδιο Προώθησης Οπτικοακουστικής Βιομηχανίας εφαρμόζεται με βάση Αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου. Το εν λόγω Σχέδιο αποτελεί το πλαίσιο πολιτικής το οποίο εδράζεται σε αναπτυξιακά, οικονομικά και φορολογικά κίνητρα και βασίζεται στον Κανονισμό (ΕΕ) αρ. 651/2014 της Επιτροπής της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της ΣΛΕΕ (Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και έχει διάρκεια μέχρι τις 30 Ιουνίου 2023 και ετήσιο προϋπολογισμό που ανέρχεται σε €25 εκ.. Το Σχέδιο Κινήτρων, αποτελείται από συνδυασμό χορηγιών και φορολογικών κινήτρων ως ακολούθως:

- ▶ Επιστροφή μετρητών (Cash rebate).
- ▶ Φορολογική Πίστωση (Tax credit).
- ▶ Φορολογική Έκπτωση για επενδύσεις σε Υποδομές και εξοπλισμό.

Κατά το 2021, εγκρίθηκε η επιστροφή μετρητών για δύο ταινίες που κινηματογραφήθηκαν στην Κύπρο και ετοιμάστηκε μελέτη αντικτύπου από την εφαρμογή του Σχεδίου μέχρι τις 30 Ιουλίου 2021.

Φορολογικά Κίνητρα για καινοτόμες επιχειρήσεις

Εντός του 2021, έχει κατατεθεί από το Υπουργείο Οικονομικών στη ΒτΑ νομοσχέδιο για επέκταση της ισχύος του υφιστάμενου φορολογικού πλαισίου, μετά από σχετικής έγκρισης του από την Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της ΕΕ και την Έφορο Κρατικών Ενισχύσεων. Το νέο φορολογικό πλαίσιο εγκρίθηκε από τη ΒτΑ τον Μάρτιο του 2022.

VI. ΔΙΕΘΝΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Η Κυπριακή Δημοκρατία συμμετέχει στην Ειδική Επιτροπή που έχει συσταθεί από τον ΟΟΣΑ (OECD AD-Hoc committee) για τη συνομολόγηση «Πολυμερούς Φορολογικής Σύμβασης». Σκοπός της σύστασης αυτής της Επιτροπής είναι η ανάπτυξη Πολυμερούς Φορολογικής Συνθήκης για αντιμετώπιση της διάβρωσης της Φορολογικής Βάσης και της Μεταφοράς Κερδών (Base Erosion and Profit Shifting; BEPS) όπως προνοείται από τη Δράση 15 («Ανάπτυξη Πολυμερούς Μέσου»). Στις 7 Ιουνίου 2017 η Κυπριακή Δημοκρατία συνυπόγραψε με άλλες 96 δικαιοδοσίες την «Πολυμερή Φορολογική Σύμβαση» που επιτρέπει την ταχεία τροποποίηση των υφιστάμενων Συμβάσεων Αποφυγής Διπλής Φορολογίας και την εναρμόνισή τους με τις κατευθυντήριες γραμμές της Ομάδας G20 / ΟΟΣΑ στο πλαίσιο του Σχεδίου των Δράσεων της BEPS.

Η κύρωση της Πολυμερούς Σύμβασης επιτρέπει την επικαιροποίηση όλων των υφιστάμενων Συμβάσεων Αποφυγής Διπλής Φορολογίας ενσωματώνοντας τα δύο ελάχιστα πρότυπα, της Δράσης 6 («Αποφυγή της χορήγησης των ωφελημάτων της Συνθήκης σε ακατάλληλες περιπτώσεις») και της Δράσης 14 («Διευκόλυνση αποτελεσματικότερων μηχανισμών επίλυσης διαφορών»). Επιπρόσθετα, η Κυβέρνηση έχει ενσωματώσει στην εθνική έννομη τάξη πρόνοιες οι οποίες ευθυγραμμίζονται με 4 από τις 15 Δράσεις που έχει αναπτύξει ο ΟΟΣΑ στο πλαίσιο στρατηγικών καταπολέμησης της φοροδιαφυγής μέσω της μεταφοράς κερδών των πολυεθνικών επιχειρήσεων, σε χώρες με ευνοϊκότερο φορολογικό καθεστώς. Οι 4 αυτές Δράσεις (Δράση 5, 6, 13 και 14) αποτελούν τις ελάχιστες απαιτήσεις οι οποίες περιστρέφονται

γύρω από την καταπολέμηση επιζήμιων φορολογικών πρακτικών, των καταχρήσεων των φορολογικών συμφωνιών, την εισαγωγή αποτελεσματικών μηχανισμών επίλυσης διαφορών και την εισαγωγή κανόνων για την τεκμηρίωση ενδο-ομιλικών συναλλαγών. Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει ολοκληρώσει τις εσωτερικές διαδικασίες επικύρωσης της Πολυμερούς Σύμβασης που τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαΐου 2020. Εντός του 2021 έχουν συμφωνηθεί άτυπα διμερώς οι επικαιροποιημένες διακρατικές συμφωνίες.

VII. ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΑΠΟΦΥΓΗΣ ΔΙΠΛΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

Οι Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας (ΣΑΔΦ) έχουν καίρια οικονομική και πολιτική σημασία, αφού συμβάλλουν ουσιαστικά στην περαιτέρω προσέλκυση ξένων επενδύσεων και στην προώθηση της Κύπρου ως διεθνές επιχειρηματικό κέντρο. Εντός του 2021 υπογράφηκαν δυο νέες Συμβάσεις με την Ολλανδία την 1η Ιουνίου 2021 και με το Βασίλειο της Ιορδανίας στις 17 Δεκεμβρίου 2021. Επίσης έχει υπογραφεί και νέο τροποποιητικό Πρωτόκολλο με την Γερμανία στις 19 Φεβρουαρίου 2021. Παράλληλα εντός του 2021 έχουν τεθεί σε ισχύ τα τροποποιητικά Πρωτόκολλα ΣΑΔΦ με τη Ρωσία, την Ελβετία και τη Γερμανία.

Το Υπουργείο Οικονομικών συνεχίζει ενεργά την προσπάθεια διεύρυνσης του ήδη εκτενούς δικτύου ΣΑΔΦ, ενισχύοντας έτσι τις διμερείς εμπορικές και οικονομικές σχέσεις της Κύπρου με άλλα Κράτη.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΔΙΩΞΗ 2: «ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ»

Η πολιτική σε θέματα χρηματοοικονομικής σταθερότητας αποτελεί, κατά κύριο λόγο αρμοδιότητα της Κεντρικής Τράπεζας, σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών και τις υπόλοιπες εποπτικές αρχές του χρηματοοικονομικού τομέα, δηλαδή, την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και την Υπηρεσία Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών.

Ι. ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Κατά το 2021 οι τράπεζες διαφάνηκαν να απορροφούν το πρώτο κύμα επιπτώσεων από την πανδημία διατηρώντας τα κεφάλαιά τους σε υγιή επίπεδα και σημειώνοντας εκ νέου κέρδη μετά τις πρώτες σημειωθείσες ζημιές. Ο αντίκτυπος στον τραπεζικό τομέα διαφαίνεται μικρότερος από ότι προβλεπόταν σε κάποια από τα σενάρια στην αρχή της πανδημίας, ωστόσο, όσο η πανδημία συνεχίζει να επηρεάζει την οικονομία τόσο οι τράπεζες θα πρέπει να παραμένουν σε εγρήγορση για περιορισμό του κινδύνου και λήψη ενεργειών για συγκράτηση νέων ΜΕΧ.

Ο δείκτης φερεγγυότητας του τομέα (solvency ratio) ανήλθε στο 20,5% τον Δεκέμβριο του 2021, ελαφρώς πιο ψηλό από το 20,3% στο τέλος του 2020. Ο δείκτης κύριων κεφαλαίων CET1 σημείωσε μικρή μείωση από 17,6% στα τέλη 2020 στο 17,5% τον Δεκέμβριο 2021 λόγω κυρίως της εφαρμογής του λογιστικού προτύπου IFRS9.

Κατά το 2021 η Τράπεζα Κύπρου εξέδωσε το ομόλογο υψηλής εξοφλητικής προτεραιότητας (senior preferred note), ύψους 300 εκ., το πρώτο του είδους του από κυπριακή τράπεζα και το οποίο είναι επιλέξιμο για την Ελάχιστη Απαιτήση Ιδίων Κεφαλαίων και Επιλέξιμων Υποχρεώσεων (MREL). Σημειώνεται ότι οι δύο μεγαλύτερες τράπεζες πληρούν τα ενδιάμεσα κριτήρια MREL που τέθηκαν για την 1 Ιανουαρίου 2022. Οι τελικοί στόχοι θα πρέπει να εκπληρωθούν μέχρι τα τέλη 2025.

Κατά το 2020 καταγράφηκαν ζημιές ύψους €189 εκ. κυρίως λόγω αυξημένων προβλέψεων για επισφαλή δάνεια που αναμένεται να προκύψουν λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας. Κατά το 2021 οι τράπεζες επανήλθαν στην κερδοφορία καταγράφοντας κέρδη ύψους €25 εκ.

Όπως και στα προηγούμενα έτη, το επίπεδο πλεονάζουσας ρευστότητας παραμένει ψηλό στο τραπεζικό σύστημα με τον δείκτη δανείων έναντι καταθέσεων να έχει διαμορφωθεί στο 58% τον Δεκέμβριο 2021.

Ο συνολικός νέος δανεισμός, ανήλθε το 2021 στα €2,9 δισ., έναντι €2,4δισ. το 2020 και €3,2 δισ. το 2019. Ο δανεισμός προς νοικοκυριά έχει ανακάμψει και υπερβεί το αντίστοιχο ποσό του 2019, ενώ ο δανεισμός προς επιχειρήσεις παραμένει χαμηλότερος σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2019.

Η σημαντικότερη ίσως εξέλιξη στον τραπεζικό τομέα τα τελευταία χρόνια είναι η αισθητή μείωση του ύψους και του ποσοστού των ΜΕΧ. Μέχρι τον Δεκέμβριο 2021 το ύψος των ΜΕΧ μειώθηκε στα €3 δισ. από τα €5,1 δισ. που βρισκόταν στις αρχές του έτους, ενώ ο δείκτης των ΜΕΧ ως προς το σύνολο των χορηγήσεων μειώθηκε από 17,7% στο 11,1%. Η μείωση αποδίδεται κυρίως σε πωλήσεις δανείων, λογιστικές διαγραφές και αποπληρωμές μη εξυπηρετούμενων δανείων/επαναταξινόμηση σε εξυπηρετούμενα δάνεια.

Κατά την περίοδο 31 Δεκεμβρίου 2014 - 31 Δεκεμβρίου 2021 σημειώθηκε συνολική πτώση των ΜΕΧ ύψους €25 δισ. στο τραπεζικό σύστημα από τα οποία εκτιμάται ότι τα €11 δισ. (σε Μεικτή Λογιστική Αξία) προήλθαν από πωλήσεις σε εταιρείες εξαγοράς πιστώσεων, ενώ τα υπόλοιπα από επιτυχείς αναδιαρθρώσεις, διακανονισμούς και ανταλλαγή χρέους έναντι ακινήτων.

Το επίπεδο των ΜΕΧ στο σύνολο χορηγήσεων εξακολουθεί να είναι υψηλότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, παρά την πρόοδο που επιτεύχθηκε, και παραμένει μαζί με τον υπερδανεισμό των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων οι σημαντικότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο τραπεζικός τομέας, επηρεάζοντας την κεφαλαιοποίηση και την κερδοφορία του αλλά και τις προοπτικές της οικονομίας ευρύτερα.

Όσο αφορά στα μέτρα για στήριξη της οικονομίας λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας, το κράτος προώθησε τρία μέτρα μέσω του τραπεζικού τομέα:

(α) Το κυριότερο κυβερνητικό μέτρο που επηρεάζει τον τραπεζικό τομέα με απώτερο στόχο την στήριξη της πραγματικής οικονομίας, αφορούσε την αναστολή της καταβολής δόσεων κεφαλαίου και τόκων δανείων μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2020, το οποίο επεκτάθηκε μερικώς μέχρι τις 30 Ιουνίου 2021. Το μέτρο έτυχε ευρείας χρήσης τόσο από φυσικά όσο και νομικά πρόσωπα με αποτέλεσμα το 48% των εξυπηρετούμενων δανείων των πιστωτικών ιδρυμάτων και εταιρειών εξαγοράς πιστώσεων συνολικού ύψους €26 δισ. να εγκριθεί για αναστολή δόσεων μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2020. Με το πέρας της αναστολής διαφάνηκε ότι η μεγάλη πλειοψηφία των δανείων, άνω του 90%, επανήλθε στο πρόγραμμα αποπληρωμής χωρίς καθυστερήσεις.

(β) Το 2021 ολοκληρώθηκαν τα σχέδια επιδότησης επιτοκίων για νέα στεγαστικά δάνεια και νέα επιχειρηματικά δάνεια που είχαν ανακοινωθεί εντός του 2020. Μέσω των σχεδίων παραχωρήθηκε στήριξη για σύναψη δανείων τόσο σε νοικοκυριά όσο και σε επιχειρήσεις, υπό τη μορφή επιδότησης επιτοκίου για περίοδο τεσσάρων χρόνων. Το συνολικό εγκριθέν ποσό δανείων ανήλθε σε €700 εκ. περίπου, με το κράτος να αναλαμβάνει την καταβολή μέρους του επιτοκίου για τα πρώτα τέσσερα χρόνια.

(γ) Ο Υπουργός Οικονομικών ενέκρινε την παραχώρηση κυβερνητικών εγγυήσεων συνολικού ύψους €510 εκ., προς επτά πιστωτικά ιδρύματα, με σκοπό την παροχή στήριξης υπό μορφή νέων δανείων σε επιχειρήσεις και αυτοτελώς εργαζομένους. Το ύψος εγγυήσεων προήλθε από την δήλωση ενδιαφέροντος των ίδιων των πιστωτικών ιδρυμάτων. Οι κυβερνητικές εγγυήσεις καλύπτουν το 70% των ζημιών που δυνατόν να προκύψουν από τα δάνεια τα οποία πρέπει να παραχωρηθούν μέχρι 31 Μαρτίου 2022 με δυνατότητα υπογραφής των συμβάσεων μέχρι 30 Ιουνίου 2022.

Πέραν των εκτάκτων μέτρων αντιμετώπισης της πανδημίας το 2020 και το 2021 συνεχίστηκε η ολοκληρωμένη πολιτική αντιμετώπισης των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων (ΜΕΧ), στηριζόμενη σε τρεις άξονες ως ακολούθως:

Στα πλαίσια του **πρώτου άξονα**, κατά το 2021, το Υπουργείο Οικονομικών παρακολούθησε την εφαρμογή του αναθεωρημένου νομοθετικού πλαισίου για τη μείωση ΜΕΧ το οποίο περιλαμβάνει αριθμό σημαντικών νομοθεσιών που συνέβαλαν ουσιαστικά στη μείωση των ΜΕΧ και αφορούν την πώληση δανείων, εκποιήσεις ακίνητης περιουσίας που εξασφαλίζει δάνεια, ρύσεις για αφερεγγυότητα φυσικών και νομικών προσώπων κ.ά. Δεδομένης της σημασίας και του μεγέθους του χρέους εκτός του τραπεζικού συστήματος, ένεκα των σημαντικών πωλήσεων των τελευταίων ετών, νέα δέσμη νομοσχεδίων για περαιτέρω βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου για τη διαχείριση των ΜΕΧ κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 26 Φεβρουαρίου 2021.

Ειδικότερα, η δέσμη νομοσχεδίων στοχεύει στη δημιουργία πλαισίου αδειοδότησης, ρύθμισης και εποπτείας των εταιρειών διαχείρισης πιστωτικών διευκολύνσεων ούτως ώστε να διασφαλίζει την πρόσβαση των εν λόγω εταιρειών στα τραπεζικά δεδομένα των δανειοληπτών υπό τη διαχείρισή τους, προκειμένου να είναι σε θέση να εκτιμήσουν την πιστοληπτική ικανότητα τους και να παρέχουν σε αυτούς βιώσιμες ρύσεις αναδιάρθρωσης, τηρουμένων των διατάξεων του ενωσιακού Κανονισμού για την προστασία των προσωπικών δεδομένων των δανειοληπτών.

Ο **δεύτερος άξονας** αφορά τη μεταφορά του μεγαλύτερου μέρους εργασιών της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας Λτδ (ΣΚΤ) στην Ελληνική Τράπεζα Δημόσια Εταιρεία Λτδ που ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο 2018. Κατά τη Συμφωνία, η Ελληνική Τράπεζα ανέλαβε σημαντικό ποσοστό του χαρτοφυλακίου χορηγήσεων, τα κυπριακά κυβερνητικά ομόλογα και όλες τις καταθέσεις πελατών.

Η Συμφωνία μεταξύ της πρώην ΣΚΤ και της Ελληνικής Τράπεζας περιλάμβανε Σχέδιο Εγγύησης Δανείων (Asset Protection Scheme) στο οποίο συμμετέχει και η Κυπριακή Δημοκρατία ως εγγυητής των υποχρεώσεων που δυνατόν να προκύψουν. Η Ελληνική Τράπεζα υπέβαλε δέκα απαιτήσεις προς την ΚΕΔΙΠΕΣ ύψους €112 εκ. μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2021 σε σχέση με τις μη αναμενόμενες ζημιές του Σχεδίου Εγγύησης Δανείων από την 1 Σεπτεμβρίου 2018, ημερομηνία απόκτησης των περιουσιακών στοιχείων. Έχει γίνει αποπληρωμή ύψους €78 εκ. από την ΚΕΔΙΠΕΣ προς την Ελληνική Τράπεζα με το υπόλοιπο ποσό να βρίσκεται υπό διαπραγμάτευση. Ταυτόχρονα, οι πληρωμές της Ελληνικής Τράπεζας προς την Κυπριακή Δημοκρατία ως εγγυητριάς του Σχεδίου ανήλθαν σωρευτικά μέχρι το 2021 σε €42,5 εκ.

Η συμβατική αξία των περιουσιακών στοιχείων που καλύπτονται από το Σχέδιο στις 31 Δεκεμβρίου 2021 ανέρχεται σε €1.740 εκ. σε σχέση με €2.608 εκ. κατά την έναρξη του Σχεδίου παρουσιάζοντας μείωση κατά 32%.

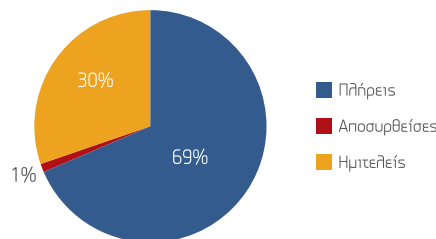
Η εναπομείνασα οντότητα της πρώην ΣΚΤ μετονομάστηκε σε ΣΕΔΙΠΕΣ, η οποία κατέχει το 100% της ΚΕΔΙΠΕΣ. Η ΚΕΔΙΠΕΣ είναι εταιρεία εξαγοράς πιστώσεων και ασχολείται αποκλειστικά με τη διαχείριση των αρχικών περιουσιακών στοιχείων με σκοπό την πλήρη απομόχλευση και αποπληρωμή της κρατικής ενίσχυσης που έλαβε κατά το 2018 ύψους 3,5 δις. Μέχρι το τέλος του 2021 η ΚΕΔΙΠΕΣ αποπλήρωσε στο κράτος το ποσό των €570 εκ., ενώ άλλο μέρος της κρατικής ενίσχυσης θα αποπληρωθεί μέσω της απόκτησης από τη Κυπριακή Δημοκρατία ακινήτων και άλλων περιουσιακών στοιχείων της ΚΕΔΙΠΕΣ αξίας περίπου €140 εκ., διαδικασία η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2022.

Ο τρίτος άξονας αφορά την αντιμετώπιση του πιο δύσκολου τμήματος του δανειακού χαρτοφυλακίου, αυτού των ΜΕΧ που είναι εξασφαλισμένα με υποθήκη την κύρια κατοικία του δανειολήπτη.

Το Σχέδιο ΕΣΤΙΑ, το οποίο θα μπορούσε δυναμικά να καλύψει μέχρι €3,4 δις. ΜΕΧ, εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το Δεκέμβριο του 2018, ως ορθώς στοχοθετημένο και συμβατό με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων. Μέσω του επιμερισμού των βαρών, το Σχέδιο ΕΣΤΙΑ έδωσε κίνητρα στα επιλέξιμα² νοικοκυριά ή μικρομεσαίες επιχειρήσεις να αποπληρώσουν τα δάνειά τους, συμβάλλοντας στη σταθεροποίηση του τραπεζικού τομέα. Πιο κάτω παρατίθενται τα αποτελέσματα του Σχεδίου όπως ανακοινώθηκαν τον Ιούλιο 2021 μετά τη βασική αξιολόγηση και πριν την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης των ενστάσεων:

Συνολικά στο Σχέδιο Εστία υποβλήθηκαν 6.393 αιτήσεις (Διάγραμμα 3), από τις οποίες το 30% παρέμεινε ημιτελής, λόγω μη προσκόμισης των απαιτούμενων δικαιολογητικών εγγράφων, παρά τις παρατάσεις που δόθηκαν, ενώ 1% των αιτήσεων αποσύρθηκε από τους αιτητές. Συνεπώς, υποβλήθηκαν 4.374 πλήρως συμπληρωμένες αιτήσεις (69%).

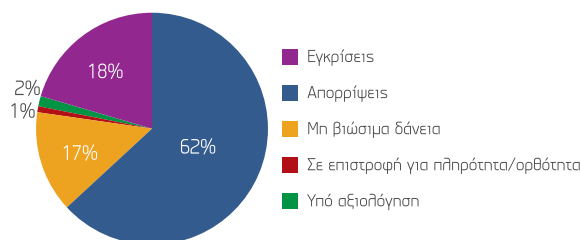
Διάγραμμα 3: Αξιολόγηση υποβληθέντων αιτήσεων

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

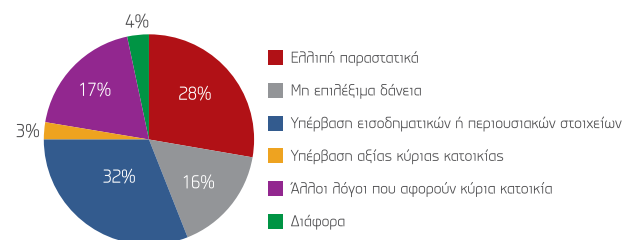
Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των πλήρως συμπληρωμένων αιτήσεων παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 4. Οι λόγοι για τους οποίους απορρίφθηκαν οι αιτήσεις παρουσιάζονται στο Διάγραμμα 5.

Διάγραμμα 4: Αξιολόγηση πλήρως συμπληρωμένων αιτήσεων

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών

Διάγραμμα 5: Λόγοι απόρριψης

² Τα επιλέξιμα δάνεια θα πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

(α) τα δάνεια ήταν κατά την 30.9.2017 Μη Εξυπηρετούμενα και

(β) η Αγοραία Αξία της Κύριας Κατοικίας κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τις τριακόσιες πενήντα χιλιάδες ευρώ (€350.000).

Παράλληλα, τον Αύγουστο 2021 ανακοινώθηκε το σχέδιο ΟΙΚΙΑ το οποίο προορίζεται για υποβοήθηση πρωτοφειλητών δανείων που εμπίπτουν σε ειδικά κρατικά σχέδια³ και παρουσιάζουν καθυστερήσεις πέραν των 90 ημερών κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2019. Τα δάνεια αυτά αφορούν μόνο τον Οργανισμό Χρηματοδότησης Στέγης και η περίμετρός τους υπολογίζεται μέχρι 165 εκ. ευρώ, και λόγω των ειδικών χαρακτηριστικών τους, είχαν εξαιρεθεί από το σχέδιο Εστία. Η δυνατότητα υποβολής αίτησης ένταξης έχει παραταθεί μέχρι τον Ιούνιο 2022. Η κρατική βοήθεια θα είναι υπό μορφή διαγραφής μέρους της δανειακής απαίτησης από το κράτος ή τον Οργανισμό Χρηματοδότησης Στέγης νοουμένου ότι ο δανειολήπτης εκπληρώσει τις δικές του υποχρεώσεις.

Το Υπουργείο Οικονομικών επεξεργάζεται σχέδιο μετεξέλιξης της ΚΕΔΙΠΕΣ σε Εθνική Αρχή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων. Στόχος της μετεξέλιξης είναι η προστασία κύριας κατοικίας συνεργάσιμων δανειοληπτών, στους οποίους θα προσφερθεί το προϊόν Mortgage to Rent («Ενοίκιο έναντι Δόσης»), το οποίο λόγω του τραπεζικού κανονιστικού πλαισίου δεν μπορεί να προσφερθεί από τις τράπεζες.

Η μετεξέλιξη ουσιαστικά έχει τρία σκέλη: (α) Έγκριση από την Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, (β) αγορά ΜΕΧ με εξασφάλιση την κύρια κατοικία με όριο στην αγοραία αξία εξασφάλισης τις €250.000 (γ) προσφορά στους δανειολήπτες αυτούς του σχεδίου Mortgage to Rent. Στο σχέδιο αυτό οι δανειολήπτες παραχωρούν το ακίνητο στην ΚΕΔΙΠΕΣ έναντι διαγραφής του δανείου, και στη συνέχεια η ΚΕΔΙΠΕΣ ενοικιάζει το ακίνητο στους πρώην δανειολήπτες/ιδιοκτήτες οι οποίοι διατηρούν την παραμονή στην οικία αλλά όχι την ιδιοκτησία αυτής.

Κύριος παράγοντας της επιτυχίας της κυβερνητικής πρόθεσης είναι η εθελούσια ένταξη των δανειοληπτών στο σχέδιο, ώστε να αποφεύγεται η εκποίηση και συνεπώς να διατηρούν τη διαμονή στην κύρια κατοικία.

II. ΚΕΦΑΛΑΙΑΓΟΡΑ

Εντός του 2021, ως αποτέλεσμα των ενεργειών για συνεχή βελτίωση του νομικού και κανονιστικού πλαισίου για τον κλάδο της κεφαλαιαγοράς, ο κλάδος παρουσίασε σταθερή πορεία με τις εποπτευόμενες οντότητες από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς να ανέρχονται σε 806 στις 31 Δεκεμβρίου 2021 σε σύγκριση με 788 στις 31 Δεκεμβρίου 2020. Οι Κυπριακές Εταιρείες Παροχής Επενδυτικών Υπηρεσιών ανήλθαν σε 243 στις 31 Δεκεμβρίου 2021 σε σύγκριση με 242 που ήταν στο τέλος του 2020.

Ο τομέας των συλλογικών επενδυτικών ταμείων παρουσίασε αύξηση με τα στοιχεία ενεργητικού υπό διαχείριση να φτάνουν περίπου τα €11,6 δισ. για το τρίτο τρίμηνο του 2021 σε σύγκριση με €8,58 δισ. στα τέλη 2020.

III. ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ

Κατά την 30 Σεπτεμβρίου 2021 λειτουργούσαν 34 ασφαλιστικοί / αντασφαλιστικοί οργανισμοί εγγεγραμμένοι στην Κύπρο υπό την εποπτεία της Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιρειών. Το συνολικό ποσό των παραχθέντων ασφαλιστρων, των εν λόγω εταιρειών ανήλθαν κατά τις 30 Σεπτεμβρίου 2021 στο ποσό των €832 εκ. (€676 εκ. στη Κύπρο και €155 εκ. εκτός Κύπρου) σε σχέση με €775 εκ. κατά την αντίστοιχη περίοδο του 2020 (€644 εκ. στην Κύπρο και €131 εκ. εκτός Κύπρου). Τα συνολικά περιουσιακά στοιχεία των εν λόγω εταιρειών ήταν €4,5 δισ. κατά την 30 Σεπτεμβρίου 2021 σε σχέση με €4,2 δισ. κατά την 30 Σεπτεμβρίου 2020. Ο σταθμισμένος μέσος όρος για την Κάλυψη Φερεγγυότητας (Solvency Coverage Ratio), για όλες τις εταιρείες μαζί, ήταν 292% στις 30 Σεπτεμβρίου 2021, σε σχέση με 303% στις 30 Σεπτεμβρίου 2020.

³ Τα δάνεια εμπίπτουν εντός του Στεγαστικού Σχεδίου Δανειοδότησης Ζευγαριών με Χαμηλά Εισοδήματα, στο Ενιαίο Στεγαστικό Σχέδιο, ή ενέχουν κάποιες ιδιαιτερότητες όπως ανέγερση κατοικίας σε Τουρκοκυπριακή Γη ή σε περιοχή που βρίσκεται κάτω από την κυριαρχία του βρετανικού κράτους.

Εντός του 2021 συνεχίστηκαν οι προσπάθειες για την ενίσχυση των μέτρων για την εποπτεία των Ιδρυμάτων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών και των ασφαλιστικών εταιρειών, με την συμπερίληψη συγκεκριμένων ενεργειών στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Οι εν λόγω ενέργειες αφορούν την ενίσχυση των εποπτικών αρχών σε ανθρώπινο δυναμικό καθώς και σχετικές από αυτούς ενέργειες κατά την περίοδο του Σχεδίου.

ΙV. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΠΟ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ

Το Σχέδιο παραχώρησης Κυβερνητικών Εγγυήσεων ύψους €1,5 δις. προς την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ) για παραχώρηση δανείων προς τις κυπριακές τράπεζες για χρηματοδότηση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (SMEs) και εταιρειών μεσαίας κεφαλαιοποίησης (Mid-caps) στην Κύπρο, το οποίο αρχικά εφαρμόστηκε με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου στις 20 Φεβρουαρίου 2014, σε μια προσπάθεια ενίσχυσης του ιδιωτικού τομέα και της κυπριακής οικονομίας γενικότερα, εξακολουθεί να συνεχίζεται με μεγάλη επιτυχία.

Από το 2014 μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2021 έχουν υπογραφεί 24 διαφορετικές Συμφωνίες Εγγύησης συνολικού ύψους €930 εκ. και έχουν επωφεληθεί 8 διαφορετικές τράπεζες (Τράπεζα Κύπρου, Alpha Bank, Ελληνική Τράπεζα, Eurobank, Societe General, CDB, RCB, Astrobank).

Μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2021 στο πλαίσιο του Σχεδίου έχει αξιοποιηθεί από τις τράπεζες το 72% του συνολικού ποσού των υπογραφέντων Συμφωνιών Εγγύησης (€670 εκ.) το οποίο έχει διανεμηθεί σε 510 νέες επενδύσεις. Σημειώνεται ότι εντός του 2021 στο πλαίσιο του εν λόγω Σχεδίου δεν υπήρξαν οποιεσδήποτε υπογραφές Συμφωνιών Εγγύησης λόγω της πανδημίας.

Οι ευνοϊκοί όροι χρηματοδότησης και η αυξημένη μακροπρόθεσμη δανειοδοτική ικανότητα της ΕΤΕπ έχει ως αποτέλεσμα το χαμηλότερο κόστος χρηματοδότησης μέσω της μείωσης των δανειστικών επιτοκίων και βελτιωμένους όρους για τους τελικούς δικαιούχους και συμβάλλει στην ενίσχυση του δανεισμού από τις κυπριακές τράπεζες τονώνοντας με αυτό τον τρόπο την επενδυτική δραστηριότητα.

Εντός του 2021 υπογράφηκαν οι πιο κάτω Συμφωνίες Δανείου/Εγγύησης με την ΕΤΕπ:

Συμφωνία Εγγύησης μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας και της ΕΤΕπ ύψους 180 εκ. ευρώ, για τη σύναψη δανείου ύψους μέχρι 150 εκ. ευρώ από την Εταιρεία Υποδομών Φυσικού Αερίου (ΕΤΥΦΑ) για χρηματοδότηση του ενεργειακού έργου «CyprusGas2EU» για την κατασκευή των απαραίτητων υποδομών για την έλευση φυσικού αερίου στην Κύπρο.

Συμφωνία Δανείου ύψους μέχρι €112 εκ. με την ΕΤΕπ για τη χρηματοδότηση του έργου Εθνικό Δίκτυο ΙΙΙ (National Roads ΙΙΙ) που περιλαμβάνει την κατασκευή και βελτίωση τεσσάρων δρόμων και αυτοκινητόδρομων καθώς και το σύστημα φωτισοπισήμανσης για σκοπούς οδικής ασφάλειας. Στις 30 Νοεμβρίου 2021 έχει εκταμιευθεί η πρώτη δόση του δανείου ύψους €40 εκ.

Η ΕΤΕπ, έχει επίσης υπογράψει με την καινοτόμο ασφαλιστική εταιρεία που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα και την Κύπρο, Hellas Direct, Συμφωνία Δανείου ύψους €15 εκατ. Η χρηματοδότηση χρέους, η πρώτη του είδους της που παρέχεται σε κυπριακή εταιρεία από την ΕΤΕπ, έχει σχεδιαστεί για να υποστηρίξει την εταιρεία στην έρευνα και ανάπτυξή της, στην αύξηση των πωλήσεών της και την επέκταση της πελατειακής της βάση εκτός συνόρων.

Στις 8 Οκτωβρίου 2021 εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο η υπογραφή Συμφωνίας Δανείου ύψους €65,5 εκ. ευρώ μεταξύ της Τράπεζας Ανάπτυξης του Συμβουλίου της Ευρώπης (ΤΑΣΕ) και της Κυπριακής Δημοκρατίας για την χρηματοδότηση του έργου που αφορά την ανέγερση, βελτίωση και επέκταση σχολικών κτιρίων και αθλητικών εγκαταστάσεων. Η σχετική Συμφωνία Δανείου αναμένεται να υπογραφεί στις αρχές του 2022.

Με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου ημερ. 27 και 28 Μαΐου, 2020 στα πλαίσια του πακέτου στήριξης της οικονομίας, έχει εγκριθεί, η συμμετοχή της Κυπριακής Δημοκρατίας στο Πανευρωπαϊκό Ταμείο Εγγυήσεων («Pan-European Guarantee Fund») για σκοπούς αντιμετώπισης των επιπτώσεων της πανδημίας

του κορωνοϊού. Στόχος του Πανευρωπαϊκού Ταμείου Εγγυήσεων είναι να ανταποκριθεί στον οικονομικό αντίκτυπο της πανδημίας διασφαλίζοντας ότι οι ΜΜΕ, οι Εταιρείες Μεσαίας Κεφαλαιοποίησης και οι διάφοροι φορείς που παρέχουν βασικές υπηρεσίες στους τομείς της υγείας, έρευνας και εκπαίδευσης, που δραστηριοποιούνται στην επικράτεια των κρατών μελών που θα συμμετέχουν στο Ταμείο, έχουν πρόσβαση σε επαρκή ρευστότητα ώστε να ανταπεξέλθουν στις προκλήσεις που δημιούργησε η κρίση και να συμβάλει στην προσπάθεια επανεκκίνησης των οικονομιών τους.

Κατά το 2021 έχουν εγκριθεί από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤαΕ), ως διαχειριστής του Πανευρωπαϊκού Ταμείου Εγγυήσεων, 3 αιτήματα Κυπριακών Τραπεζών - ως ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών φορέων - (Τράπεζα Κύπρου, Eurobank, Ελληνική Τράπεζα) όμως κατά την διάρκεια του έτους η Τράπεζα Κύπρου αποχώρησε. Τα εγκεκριμένα αιτήματα των 2 ενδιάμεσων χρηματοοικονομικών φορέων αφορούν συνοδική χρηματοδότηση €23 εκ., με αναμενόμενη προσφορά ρευστότητας €140 εκ. προς τις ΜΜΕ και άλλες επιχειρήσεις. Στη βάση των διαθέσιμων στοιχείων (Δεκέμβριος 2021) κατά το 2021 έχουν υπογραφεί 2 συμφωνίες μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων και της Ελληνικής Τράπεζας ύψους €5.7 εκ, και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επενδύσεων και της Eurobank Cyprus, ύψους €5.7 εκ.

Στα πλαίσια ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας της κυπριακής οικονομίας, έπειτα από την οικονομική κρίση 2012-2013, το 2014 ιδρύθηκε το Ταμείο Επιχειρηματικότητας Κύπρου (ΤΕΚ) το οποίο αποτελεί χρηματοδοτικό εργαλείο για στήριξη της επιχειρηματικότητας, μέσω της παραχώρησης δανείων με πολύ ευνοϊκούς όρους (μειωμένα επιτόκια, κατά το δυνατόν μειωμένες εγγυητικές απαιτήσεις, μακρά περίοδο αποπληρωμής και περίοδο χάριτος) στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ).

Στις 18 Μαρτίου 2021 ο Υπουργός Οικονομικών υπέγραψε Συμφωνία Δανείου ύψους €100 εκ. με την ΕΤΕπ για χρηματοδότηση της λειτουργίας της Β΄ φάσης του ΤΕΚ. Στις 25 Ιουνίου 2021 υπογράφηκε η Συμφωνία Εξουσιοδότησης Διαχείρισης (Mandate Agreement) του ΤΕΚ με το ΕΤαΕ. Τον Οκτώβριο του 2021 το ΕΤαΕ προχώρησε σε δημοσίευση πρόσκλησης ενδιαφέροντος ούτως ώστε τα ενδιαφερόμενα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να δηλώσουν συμμετοχή στη Β φάσης λειτουργίας του ΤΕΚ. Τον Δεκέμβριο του 2021 η ΕΤΕ προχώρησε στην εκταμίευση της 1ης δόσης του δανείου προς το ΤΕΚ, ύψους €35 εκ. Μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2021 έχουν δηλώσει ενδιαφέρον συμμετοχής στο ΤΕΚ, τρεις τράπεζες.

V. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ – EQUITY FUND

Στις 21 Αυγούστου 2019 με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου εγκρίθηκε η δημιουργία του Επενδυτικού Ταμείου για την Παροχή Χρηματοδότησης Κεφαλαίου (Equity Fund) με στόχο την κάλυψη του κενού που υπάρχει στη χρηματοδότηση των κυπριακών μικρομεσαίων επιχειρήσεων σε σχέση με χρηματοδοτικά προϊόντα μετοχικού χαρακτήρα.

Το Ταμείο θα πληροί τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- ▶ Η επενδυτική στρατηγική θα εγκριθεί από το κράτος και θα πρέπει να διασφαλίζει ότι το Ταμείο θα εξυπηρετεί το δημόσιο συμφέρον και θα στηρίζει τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις της Κύπρου, με έμφαση στις νεοφυείς και καινοτόμες
- ▶ ο κράτος δεν θα εμπλέκεται στη διαδικασία λήψης επενδυτικών αποφάσεων του Ταμείου - ο ρόλος του θα περιοριστεί στην άσκηση εποπτικού ελέγχου, στη βάση συμφωνημένης επενδυτικής πολιτικής και ποσοτικών στόχων
- ▶ Η διαχείριση του Ταμείου θα γίνεται από ανεξάρτητο ειδικό διαχειριστή κεφαλαίων (εφεξής «Διαχειριστής Ταμείου»), ο οποίος θα είναι αδειοδοτημένος από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς Κύπρου ή αντίστοιχη εποπτική αρχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Τον Μάρτιο του 2021 η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών απέρριψε τις ενστάσεις που κατατέθηκαν στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών για ανατροπή της απόφασης του Συμβουλίου Προσφορών του Υπουργείου Οικονομικών για ακύρωση του διαγωνισμού. Κατόπιν της εξέλιξης αυτής, το Υπουργείο

Οικονομικών προχώρησε σε επαφές με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων για ανάληψη της Εντολής Διαχείρισης του Κυπριακού Ταμείου Χρηματοδότησης Κεφαλαίου. Το έργο συμπεριλήφθηκε επίσης στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Μέχρι το τέλος του 2021, οι διαπραγματεύσεις έχουν φτάσει σε προχωρημένο στάδιο με εκτιμώμενη ημερομηνία οριστικοποίησης της Συμφωνίας τον Απρίλιο του 2022. Με την υπογραφή της Συμφωνίας Χρηματοδότησης με το ΕΤΕ, αναμένεται η προκήρυξη πρόσκλησης ενδιαφέροντος για την επιλογή διαχειριστή του Ταμείου έως το τέλος του 2022.

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΔΙΩΞΗ 3: «ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ»

I. ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ (PUBLIC FINANCIAL MANAGEMENT - PFM)

Στο πλαίσιο της ευρύτερης μεταρρύθμισης για τη Διαχείριση των Δημοσίων Οικονομικών, το 2021 συνεχίστηκε η προώθηση μιας σειράς σημαντικών ενεργειών από το Υπουργείο Οικονομικών που αφορούν τα δημόσια οικονομικά σε οριζόντιο επίπεδο. Η μεταρρύθμιση καλύπτει τις αναγκαίες νομοθετικές, διοικητικές και οργανωτικές διαδικασίες και αποσκοπεί στο να παρέχει τα κατάλληλα εργαλεία για να επιτευχθεί μια οικονομική, αποδοτική και αποτελεσματική διαχείριση των δημοσίων πόρων (χρηματικών και ανθρώπινων) για την προώθηση μιας βιώσιμης ανάπτυξης.

Μέσα από την προωθούμενη μεταρρύθμιση, οι δαπάνες του κράτους συσχετίζονται με καθορισμένα Στρατηγικά Σχέδια και οι διαθέσιμοι πόροι μετουσιώνονται σε δράσεις με μετρήσιμα αποτελέσματα, τα οποία πλέον θα μπορούν να αξιολογηθούν ως προς την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητά τους, με βάση συγκεκριμένα κριτήρια και δείκτες απόδοσης. Το 2021 συνεχίστηκε η διαδικασία επικαιροποίησης των Στρατηγικών Σχεδίων των Υπουργείων/Υφυπουργείων/Ανεξάρτητων Υπηρεσιών.

Επιπρόσθετα, σε συνεργασία με το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας, συνεχίστηκε το έργο της ετοιμασίας του νέου λογιστικού σχεδίου και της οικονομικής ανάλυσης του κρατικού προϋπολογισμού. Συνεχίστηκαν επίσης οι ενέργειες για ετοιμασία του νέου μηχανογραφικού συστήματος διαχείρισης επιχειρησιακών πόρων (ERP), που θα στηρίξει την πλήρη εφαρμογή των Στρατηγικών Σχεδίων και του Προϋπολογισμού στη Βάση Δραστηριοτήτων. Η νέα μορφή Προϋπολογισμού στη Βάση Δραστηριοτήτων αποσκοπεί στη μετάβαση από τον έλεγχο των εισροών (πιστώσεις) στις εκροές και την επίτευξη μετρήσιμων αποτελεσμάτων.

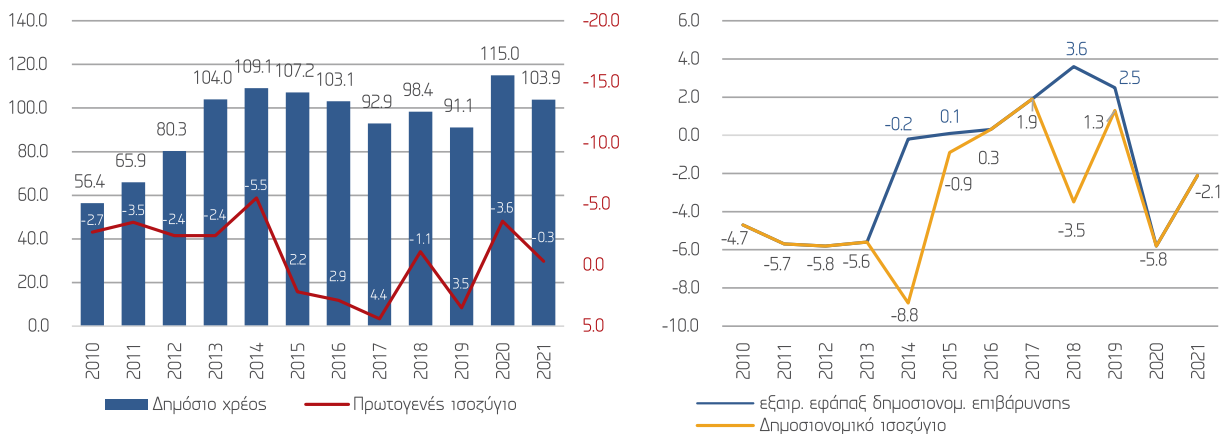
II. ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ 2021 – ΓΕΝΙΚΗ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Από τις 23 Μαρτίου 2020, μετά την έγκριση της πρότασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΕΕ) από το Συμβούλιο της ΕΕ, η γενική ρήτρα διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης παραμένει ενεργοποιημένη, στοχεύοντας στην ταχεία και συντονισμένη αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού, η οποία έχει προκαλέσει σημαντικό κλυδωνισμό στην ευρωπαϊκή και την παγκόσμια οικονομία, λαμβανομένης παράλληλα υπόψη και της εξαιρετικά μεγάλης αβεβαιότητας γύρω από τις οικονομικές εξελίξεις από την πρόσφατη εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία. Στόχος της ενεργοποίησης της γενικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, είναι η παροχή της δυνατότητας στα κράτη μέλη να αποκλίνουν από τις δημοσιονομικές υποχρεώσεις που θα ίσχυαν κανονικά.

Η παρουσία ελλείμματος στους λογαριασμούς της Γενικής Κυβέρνησης κατά το 2020, ύψους 5,8% του ΑΕΠ, μετά από 5 συνεχόμενα έτη δημοσιονομικών πλεονασμάτων, ήταν απόρροια τόσο των επιπτώσεων του αρνητικού ρυθμού μεταβολής του πραγματικού ΑΕΠ κατά το υπό αναφορά έτος, όσο και του κόστους των μέτρων που έλαβε η κυβέρνηση στο πλαίσιο ενός γενναιόδωρου πακέτου, με στόχο την προστασία της δημόσιας υγείας, αλλά και τη στήριξη της των επιχειρήσεων και της απασχόλησης, με συνολική εκτιμώμενη αρνητική δημοσιονομική επίπτωση ύψους 3,6% του ΑΕΠ.

Το 2021, το δημοσιονομικό ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης παρουσίασε σημαντική βελτίωση 4,1 ποσοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ, ενώ παρέμεινε ελλειμματικό ύψους €389 εκ (1,7% του ΑΕΠ) παρά τη σημαντική ανάκαμψη της οικονομίας κατά το αναφορά έτος. Η παρουσία ελλείμματος στο δημοσιονομικό ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης και το 2021, είναι απόρροια του κόστους των μέτρων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πανδημίας, ύψους περίπου 3,1% του ΑΕΠ. Το πρωτογενές ισοζύγιο ήταν πλεονασματικό ύψους €43,7 εκ (0,2% του ΑΕΠ) σε σύγκριση με πρωτογενές έλλειμμα ύψους €785,9 εκ. (3,6% του ΑΕΠ) τον προηγούμενο χρόνο.

Διάγραμμα 6: Δημόσιο Χρέος, Πρωτογενές και Δημοσιονομικό Ισοζύγιο (ως % του ΑΕΠ), 2010-2021

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία, Υπουργείο Οικονομικών

Η μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική στρατηγική της κυβέρνησης, η οποία είναι βασισμένη στο πλαίσιο των δημοσιονομικών κανόνων που ενσωματώνονται στον Νόμο περί Δημοσιονομικής Ευθύνης και Δημοσιονομικού Πλαισίου (Ν.20(Ι)/2014), παραμένει η ύπαρξη ισοσκελισμένου ή πλεονασματικού διαρθρωτικού δημοσιονομικού ισοζυγίου της Γενικής Κυβέρνησης σε μεσοπρόθεσμη βάση, αμέσως μετά την απενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής.

Κατά το 2021, τα δημόσια έσοδα της Γενικής Κυβέρνησης ανήλθαν στα €9.945,7 εκ. σε σύγκριση με €8.499 εκ. το 2020, σημειώνοντας σημαντική αύξηση της τάξης του 17%.

Αναλυτικά, οι εισπράξεις από φόρους στην παραγωγή και εισαγωγές κατά το 2021 ήταν αισθητά αυξημένες κατά 16,9% σε σύγκριση με τον προηγούμενο χρόνο, οι οποίες ανήλθαν στα €3.371,8 εκ. από €2.885,1 εκ. το 2020 αντικατοπτρίζοντας την αύξηση της κατανάλωσης, λαμβανομένων υπόψη και των μειωμένων εισπράξεων ΦΠΑ πέρυσι, απόρροια των συναφών με την πανδημία περιοριστικών μέτρων το 2020 μέσω των διαταγμάτων του Υπουργού Υγείας με στόχο την αναχαίτηση της εξάπλωσης της νόσου του κορωνοϊού και κατ' επέκταση του σημαντικού περιορισμού της ιδιωτικής κατανάλωσης πέρυσι. Συγκεκριμένα, οι εισπράξεις ΦΠΑ το 2021 ανήλθαν στα €2.181,7 εκ. από €1.786 εκ. το 2020, παρουσιάζοντας ετήσια ποσοστιαία μεταβολή 22,2%.

Κατά το 2021 οι εισπράξεις από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης στα πετρελαιοειδή ανήλθαν στα €432εκ. σε σύγκριση με €335,3 εκ. κατά το 2020, σημειώνοντας αύξηση 23,8%. Οι εισπράξεις από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης στα καπνικά προϊόντα ανήλθαν στα €145,1 εκ. σε σχέση με €153,9 κατά το 2020, σημειώνοντας μείωση της τάξης του 6,1%.

Οι εισπράξεις από τους φόρους στο εισόδημα και περιουσία ανήλθαν στα €2.489,8 εκ. παρουσιάζοντας αύξηση 18,5% σε σύγκριση με εισπράξεις ύψους €2.100,6 εκ. το 2020, αντικατοπτρίζοντας τη βελτίωση στην αγορά εργασίας καθώς και την αύξηση των εργασιών και συνακόλουθα της κερδοφορίας των επιχειρήσεων. Οι εισπράξεις από εταιρικό φόρο το 2021 ανήλθαν στα €1.211 εκ. από €911 εκ. το 2020 παρουσιάζοντας αύξηση 32,9%, ενώ οι εισπράξεις από φόρο εισοδήματος υπαλλήλων ιδιωτικού και δημόσιου τομέα αυξήθηκαν συνολικά κατά 12,2% το 2021, από €525 εκ. το 2020 σε €589 εκ. Αντίθετα, μείωση παρουσίασαν οι εισφορές σε τόκους καταθέσεων 41,8%, από €35,5 εκ. το 2020 σε €20,6 εκ.

Οι συνεισφορές στα Ταμεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων, παρουσίασαν αύξηση 13% το 2021, από €2.411,5 εκ. το 2020, σε €2.724,3 εκ. Η αύξηση αυτή οφείλεται εν μέρη (i) στους αυξημένους συντελεστές συνεισφορών στα πλαίσια του ΓεΣΥ οι οποίοι ήταν σε ισχύ κατά τη διάρκεια ολόκληρου του έτους, σε σύγκριση με ισχύ τους μόνο για 7 μήνες το προηγούμενο έτος, καθώς επίσης και (ii) στη μειωμένη επιδότηση μισθών κατά το 2021 που διενεργήθηκε στα πλαίσια του πακέτου μέτρων της Κυβέρνησης, οι οποίοι δεν υπόκεινται σε οποιαδήποτε συνεισφορά στα Ταμεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων και ΓεΣΥ. Αξίζει να σημειωθεί ότι, εξαιρουμένων των συνεισφορών ΓεΣΥ, η κατηγορία αυτή εσόδων παρουσίασε αύξηση 9,7% κατά το 2021, αντικατοπτρίζοντας τη σημαντική αύξηση στην αγορά εργασίας.

Στο Παράρτημα 1 παρουσιάζονται αναλυτικά τα έσοδα του Τμήματος Φορολογίας και του Τμήματος Τελωνείων. Παράλληλα, το σκέλος των δαπανών κατά το 2021 παρουσίασε αύξηση σε σύγκριση με τον προηγούμενο χρόνο, της τάξης του 6,1%. Συγκεκριμένα, οι δαπάνες κατά το 2021 ανήλθαν στα €10.334,5 εκ. σε σύγκριση με €9.743,5 εκ. τον προηγούμενο χρόνο.

Τη μεγαλύτερη συνεισφορά στην αύξηση των συνολικών δαπανών της Γενικής Κυβέρνησης (συνεισφορά ύψους 2,6 ποσοστιαίων μονάδων) είχαν οι δαπάνες για κοινωνικές παροχές, οι οποίες κατά το 2021 ανήλθαν στα €3.839,9 εκ. σε σύγκριση με €3.585,6 εκ. το 2020, παρουσιάζοντας αύξηση 7,1%. Η αύξηση αυτή οφείλεται κατά κύριο λόγο στις αυξημένες δαπάνες στο πλαίσιο του ΓεΣΥ λόγω της έναρξης της 2ης φάσης του Συστήματος, με κάλυψη και της ενδονοσοκομειακής φροντίδας υγείας από 1η Ιουνίου 2020. Εξαιρουμένων των δαπανών ΓεΣΥ, η κατηγορία αυτή δαπανών παρουσίασε αύξηση 1,5%. Αντίθετα, αρνητική συνεισφορά στη μεταβολή των δαπανών για κοινωνικές παροχές ύψους 1,1 ποσοστιαίας μονάδας, είχε το μειωμένο συνολικό κόστος των μέτρων για επιδότηση μισθών των εργαζομένων που αιτήθηκαν ειδική άδεια είτε για λόγους φροντίδας παιδιών είτε για ειδικούς λόγους υγείας, καθώς επίσης και η καταβολή ειδικών ανεργιακών επιδομάτων.

Οι δαπάνες για το κρατικό μισθολόγιο παρουσίασαν ετήσια ποσοστιαία μεταβολή 3,6% και ανήλθαν στα €3.003 εκ. το 2021 σε σύγκριση με €2.897,8 εκ. τον προηγούμενο χρόνο. Σημαντικότερη επίδραση στην αύξηση αυτή, είχαν κατά κύριο λόγο, η μείωση των ποσοστών της μείωσης απολαβών στο δημόσιο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα⁴ σε σύγκριση με τα αντίστοιχα ποσοστά τον προηγούμενο χρόνο (συνεισφορά 1,8 ποσοστιαίες μονάδες), η παραχώρηση προσαυξήσεων (συνεισφορά 1 ποσοστιαίας μονάδας), καθώς και η αυξημένη συνεισφορά του κράτους ως εργοδότης στα πλαίσια του ΓεΣΥ (συνεισφορά 0,3 ποσοστιαίες μονάδες).

Οι δαπάνες για ενδιάμεση κατανάλωση παρουσίασαν αύξηση 15,1%, από €904,1 εκ. το 2020 σε €1.040,4 εκ. το 2021. Η αύξηση αυτή αποδίδεται κυρίως στις αυξημένες δαπάνες για την προστασία της δημόσιας υγείας από την πανδημία, καθώς και στις αυξημένες δαπάνες για αγορά αφαιλατωμένου νερού για σκοπούς ύδρευσης.

Η κατηγορία δαπανών 'επιδοτήσεις' αυξήθηκαν κατά 1,2% το 2021, από €578,2 εκ. το 2020 σε €585,2 εκ., λόγω της οριακής αύξησης των δαπανών (i) για επιδοτήσεις μισθών αυτοεργοδοτούμενων και υπαλλήλων των επιχειρήσεων, καθώς και (ii) για εφάπαξ ποσά σε μικρές και σε πολύ μικρές επιχειρήσεις για κάλυψη μέρους του λειτουργικού τους κόστους, συνολικά ύψους €509,1 εκ. από €504,3 εκ. το 2020.

Οι δαπάνες για τόκους παρουσίασαν μείωση 5,7% το 2021 σε σύγκριση με τον προηγούμενο χρόνο και περιορίστηκαν στα €432,5 εκ. σε σύγκριση με €458,6 εκ. το 2020.

Οι δαπάνες πάγιου κεφαλαίου αυξήθηκαν από €614,9 εκ. κατά το 2020 σε €632,2 εκ. το 2021, σημειώνοντας θετική ποσοστιαία μεταβολή 2,8%, ενώ τέλος, η κατηγορία 'άλλες δαπάνες' αυξήθηκαν κατά 13,8%, από €704,3 εκ. το 2020 σε €801,2 εκ., κυρίως λόγω των αυξημένων εισφορών για Ιδίους Πόρους στα Ευρωπαϊκά Ταμεία.

III. ΔΡΑΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Για την επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων του 2021, μέσω της διαδικασίας κατάρτισης του Προϋπολογισμού, έχουν υιοθετηθεί οι ακόλουθες πολιτικές:

Απασχόληση στον δημόσιο τομέα

Στο πλαίσιο διατήρησης της βιωσιμότητας των δημόσιων οικονομικών, το 2021 συνεχίστηκε η υιοθέτηση μέτρων για συγκράτηση της απασχόλησης στον δημόσιο τομέα μέσω:

⁴ Ο περί της Μείωσης των Απολαβών και των Συντάξεων των Αξιωματούχων, Εργοδοτούμενων και Συνταξιούχων της Κρατικής Υπηρεσίας και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα (Τροποποιητικός) Νόμος του 2018 (Ν.94(Ι)/2018)

- ▶ της συνέχισης της απαγόρευσης της πλήρωσης κενών μόνιμων θέσεων Πρώτου Διορισμού, Προαγωγής και Πρώτου Διορισμού και Προαγωγής στον δημόσιο και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα·
- ▶ της συνέχισης της απαγόρευσης της πρόσληψης εργοδοτούμενων ορισμένου χρόνου για ολόκληρη τη δημόσια υπηρεσία, με ορισμένες εξαιρέσεις·
- ▶ της συνέχισης της απαγόρευσης της πρόσληψης ωρομίσθιου κυβερνητικού προσωπικού, με ορισμένες εξαιρέσεις·
- ▶ της συνέχισης της κινητικότητας εντός και μεταξύ των Υπουργείων αλλά και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, και,
- ▶ της διατήρησης σε γενικές γραμμές των ρυθμίσεων που αφορούν στην καταβολή επιδομάτων, αποζημιώσεων και άλλων οικονομικών ωφελημάτων.

Στο πλαίσιο των ειδικών εξαιρέσεων, με τον Προϋπολογισμό του 2021, δημιουργήθηκαν συνολικά 871 νέες μόνιμες (721 υπαλληλικές θέσεις και 150 θέσεις Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού) και καταργήθηκαν 673 κενές θέσεις (640 κενές μόνιμες (υπαλληλικές) θέσεις και 33 κενές θέσεις Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού) στον δημόσιο τομέα. Η δημιουργία 150 θέσεων Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού αφορά κυρίως στη μονιμοποίηση εποχικού Ωρομίσθιου Κυβερνητικού Προσωπικού (120 θέσεις).

Απολαβές στο δημόσιο τομέα

Κατά το 2021 συνεχίστηκε η εφαρμογή των μέτρων που υιοθετήθηκαν τα τελευταία χρόνια για σκοπούς συγκράτησης των απολαβών και των συντάξεων στην κρατική υπηρεσία και στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Ενδεικτικά αναφέρεται η μείωση των επιδομάτων και της υπερωριακής αποζημίωσης, η μείωση των μισθοδοτικών κλιμάκων εισδοχής και ο περιορισμός της ποσοστιαίας αύξησης του τιμαριθμικού επιδόματος στο ήμισυ της ποσοστιαίας αύξησης του Δείκτη Αυτόματης Τιμαριθμικής Αναπροσαρμογής. Παράλληλα συνεχίζεται η κλιμακωτή μείωση των απολαβών και των συντάξεων η οποία θα τερματιστεί σταδιακά μέχρι το τέλος του 2022.

Φορολογικές δαπάνες

Δυνάμει του άρθρου 14(2) της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2011/85/ΕΕ σχετικά με τις απαιτήσεις για το δημοσιονομικό πλαίσιο των κρατών μελών, απορρέει η υποχρέωση όπως τα κράτη μέλη δημοσιεύουν λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τον αντίκτυπο των φορολογικών δαπανών στα έσοδα. Για σκοπούς συμμόρφωσης της Κυπριακής Δημοκρατίας με το υπό αναφορά άρθρο, έχει συμπεριληφθεί σχετική πρόνοια στο άρθρο 25 του περί Προϋπολογισμού του 2022, Νόμου του 2021 (Ν.56(ΙΙ)/2021), με βάση την οποία υπάρχει η υποχρέωση για παρουσίαση του οικονομικού αντίκτυπου των φορολογικών δαπανών και η οποία θα πρέπει να συνοδεύει τα έγγραφα του εκάστοτε Προϋπολογισμού της Δημοκρατίας. Τα ποσοτικά στοιχεία που περιλαμβάνονται στην Έκθεση Ανάλυσης Φορολογικών Δαπανών, που συνοδεύει τον Προϋπολογισμό ως Παράρτημα, αφορούν το οικονομικό έτος 2018 σε σχέση με φορολογικές δαπάνες που αφορούν τον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων, εταιρικό φόρο, έκτακτη εισφορά για την άμυνα και φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας. Σημειώνεται περαιτέρω ότι, σε πρώτο στάδιο δημοσιεύονται οι κατηγορίες των φορολογικών δαπανών για τις οποίες οι αρμόδιες Αρχές του κράτους διαθέτουν τα μέσα να επιμετρήσουν και να αξιολογήσουν τον αντίκτυπο στα δημόσια έσοδα. Συνολικά οι φορολογικές δαπάνες, υπολογίζονται στα €464,5 εκ..

ΙV. ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΙΣΠΡΑΚΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

(α) Μητρώα Φορολογούμενων

Η φορολογική βάση άμεσης φορολογίας κατά το τέλος του 2021 περιλάμβανε 968.745 ενεργούς φακέλους φορολογουμένων και η βάση έμμεσης φορολογίας 93.850 ενεργούς φορολογούμενους.

Η βάση άμεσης φορολογίας παρουσίασε αύξηση 32.618 φορολογούμενων σε σχέση με το 2020, προερχόμενη από τα νέα εγγεγραμμένα νομικά πρόσωπα και φυσικά πρόσωπα για σκοπούς φόρου εισοδήματος.

Το μητρώο της έμμεσης φορολογίας κατά το τέλος του 2021 παρουσίασε μείωση ύψους 3.972 σε σχέση με το 2020, κυρίως προερχόμενη από την διαγραφή νομικών προσώπων.

(β) Διαχείριση Καθυστερημένης εργασίας επιβολής φορολογιών και διευθέτησης ενστάσεων

Επιβολή Φορολογιών Νομικών Προσώπων

Κατά το 2021 συνεχίστηκε η εκστρατεία μείωσης της καθυστερημένης εργασίας που ξεκίνησε κατά τα μέσα του 2017. Μέσα από το εν λόγω πρόγραμμα, μέσα στο 2021 έχει εκκαθαριστεί περίπου το 50% των δηλώσεων εισοδήματος ατόμου για το έτος φορολογικό έτος 2016. Η εν λόγω εξέλιξη βοηθά κατά πολύ το στόχο που έχει τεθεί για εκκαθάριση της καθυστερημένης εργασίας μέχρι το τέλος του 2022.

Μαζική αυτοματοποιημένη επιβολή φορολογιών φυσικών και προσώπων

Επιπρόσθετα και ως συνέχεια του έργου εκκαθάρισης της καθυστερημένης εργασίας, τέθηκε σε ισχύ η αυτοματοποιημένη μαζική επιβολή φορολογιών για τα φορολογικά έτη 2012-2014 για 132.116 νομικά πρόσωπα και 71.841 φυσικών προσώπων για το φορολογικό έτος 2015.

Ακολουθεί συνοπτικός πίνακας αυτόματης φορολόγησης για τη μείωση της καθυστερημένης εργασίας.

Διευθέτηση ενστάσεων

Μέρος της εκστρατείας εκκαθάρισης καθυστερημένης εργασίας είναι και η διευθέτηση ενστάσεων που αφορούν παλαιότερα φορολογικά έτη και έχει παρέλθει ο χρόνος υποβολής στοιχείων.

Ο αριθμός των μη διευθετημένων ενστάσεων κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2021 μειώθηκε σε 9.137 σχέση με τις 10.044 που ήταν στις αρχές του έτους. Σημειώνεται ότι εντός του έτους παραλήφθηκαν και καταχωρήθηκαν συνολικά 8.310 νέες ενστάσεις για όλα τα είδη φόρων και εντός του έτους διευθετήθηκαν 9.217 ενστάσεις.

Πίνακας 2: αυτόματη φορολόγηση για τη μείωση της καθυστερημένης εργασίας

ΜΕΙΩΣΗ ΚΑΘΥΣΤΕΡΗΜΕΝΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΠΙΒΟΛΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΩΝ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟ ΕΤΟΣ	ΤΥΠΟΣ ΔΗΛΩΣΗΣ	ΑΥΤΟΜΑΤΑ
2012	Δήλωση Εισοδήματος Εταιρείας	67.156
2013	Δήλωση Εισοδήματος Εταιρείας	61.449
2014	Δήλωση Εισοδήματος Εταιρείας	3.511
2015	Δήλωση Εισοδήματος Ατόμου	71.841
		203.957

Πηγή: Τμήμα Φορολογίας

(γ) Νέο Μηχανογραφικό Σύστημα Τμήματος Φορολογίας

Κατά τη διάρκεια του 2021 έχουν ξεκινήσει οι εργασίες του Σταδίου 1 του νέου Μηχανογραφικού Συστήματος, το οποίο αφορά την υλοποίηση του ΦΠΑ, μαζί με διάφορες λειτουργίες του συστήματος, καθώς και οι εργασίες για το Στάδιο 2, το οποίο αφορά άμεσες φορολογίες (φυσικών προσώπων και εταιρειών) μαζί με άλλες λειτουργίες του συστήματος.

Όσον αφορά το Στάδιο 1, μέχρι τον Ιούνιο 2021 είχε πραγματοποιηθεί η μελέτη υλοποίησης, δηλαδή η καταγραφή των λεπτομερών προδιαγραφών, την οποία ακολούθησε ο επιχειρησιακός ανασχεδιασμός των διαδικασιών βάσει των λεπτομερών προδιαγραφών και η καταγραφή των τεχνικών προδιαγραφών, εργασίες οι οποίες ολοκληρώθηκαν τον Νοέμβριο του 2021. Ταυτόχρονα, η ομάδα έργου μαζί με την ανάδοχο εταιρεία εκπόνησαν σχέδια τα οποία μεταξύ άλλων αφορούν, τις δοκιμές, τη μετάπτωση και μετεγκατάσταση δεδομένων, τη διαδικασία διαχείρισης αλλαγής, τη διασφάλιση ποιότητας, των αναγκών

εκπαίδευσης και το τεχνικό περιβάλλον του συστήματος. Αφού εκπονήθηκε η στρατηγική και το σχέδιο δοκιμών ξεκίνησε η προετοιμασία και η καταγραφή των σεναρίων, τα οποία θα πραγματοποιηθούν κατά την διάρκεια των δοκιμών χρήστη του Σταδίου 1 (ΦΠΑ). Η έναρξη των δοκιμών χρήστη του Σταδίου 1 αναμένεται να ξεκινήσει το πρώτο τρίμηνο του 2022.

Κατά τη διάρκεια του έτους 2021, πραγματοποιήθηκε επίσης σειρά ενημερώσεων και εκπαιδεύσεων που αφορούν το Νέο Μηχανογραφικό Σύστημα και ξεκίνησε η προετοιμασία των εκπαιδεύσεων (περιλαμβανομένου των χώρων και του εξοπλισμού). Παράλληλα ξεκίνησαν οι εργασίες για τη μετάπτωση και τη μεταφορά των δεδομένων του Τμήματος από τα παλιά συστήματα στη μεταβατική βάση δεδομένων, ώστε να μεταφερθούν στο Νέο Μηχανογραφικό Σύστημα. Επιπρόσθετα, έχουν πραγματοποιηθεί εργασίες που αφορούν τη διασύνδεση δικτύων και εξοπλισμού, καθώς και διασυνδέσεων με συστήματα άλλων τμημάτων και υπηρεσιών.

Η μελέτη υλοποίησης του Σταδίου 2 (άμεση φορολογία φυσικών προσώπων και εταιρειών), ξεκίνησε τον Ιούλιο 2021 και συνεχίστηκε μέχρι το τέλος του έτους. Η μελέτη υλοποίησης του συγκεκριμένου σταδίου αναμένεται να ολοκληρωθεί το πρώτο τρίμηνο του 2022.

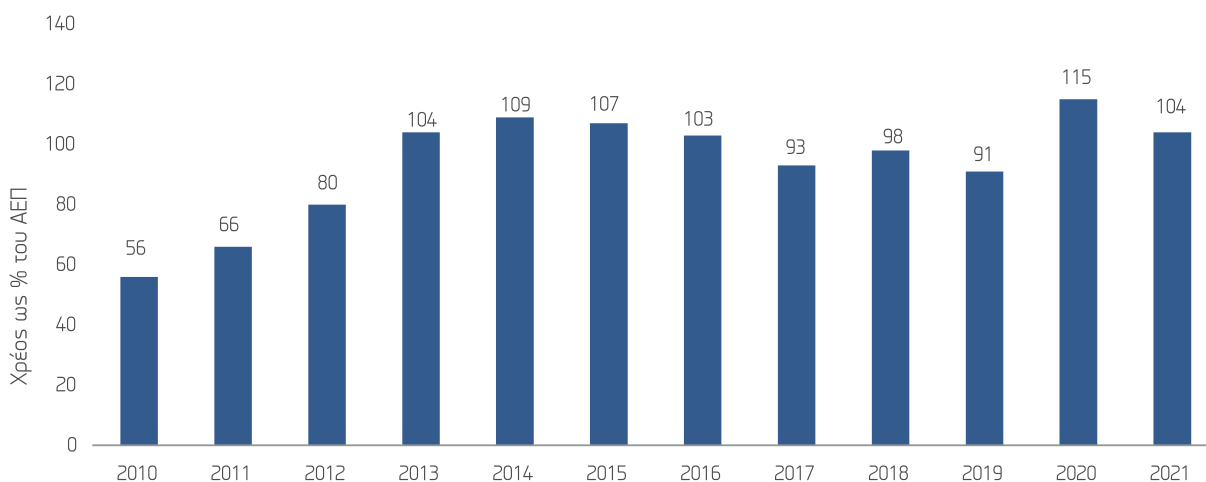
Σημειώνεται ότι το 2021 συνεχίστηκε η υλοποίηση του σχεδίου Τεχνικής Βοήθειας για την Υλοποίηση του Συστήματος το οποίο παρέχεται από την Φινλανδική Φορολογική Αρχή και χρηματοδοτείται από την ΕΕ. Η εν λόγω τεχνική βοήθεια έχει χρονικό ορίζοντα τα 3 χρόνια.

V. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΧΡΕΟΥΣ

Η ισχυρή στρατηγική διαχείρισης του δημόσιου χρέους σε συνδυασμό με τη συνεχή συνετή δημοσιονομική πολιτική συνέτειναν στη διατήρηση του αξιόχρεου της Κυπριακής Δημοκρατίας (ΚΔ) στην επενδυτική κατηγορία από τρεις Οίκους Αξιολόγησης, δύο εκ των οποίων (S&P και DBRS Morningstar) προχώρησαν σε αλλαγή της προοπτικής από σταθερή σε θετική, ενώ ο Οίκος Αξιολόγησης Moody's προχώρησε σε αναβάθμιση της πιστοληπτικής αξιολόγησης της ΚΔ κατά μία βαθμίδα λόγω της μείωσης της έκθεσης του κράτους στους κινδύνους του τραπεζικού τομέα και της ανθεκτικότητας που επέδειξε η κυπριακή οικονομία στο πανδημικό σοκ.

Τον Οκτώβριο του 2021, το Γραφείο Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους (ΓΔΧ) κατήρτισε τη νέα Μεσοπρόθεσμη Στρατηγική Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΜΣΔΧ) 2022-2024, η οποία αποτελεί την αναθεώρηση της προηγούμενης στρατηγικής με διατήρηση των βασικών κατευθυντήριων γραμμών και διαφοροποίηση ορισμένων ποσοτικών στόχων λαμβάνοντας υπόψη τα νέα δεδομένα που αφορούν την αντιμετώπιση της αβεβαιότητας ως αποτέλεσμα των οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας του κορωνοϊού. Οι κατευθυντήριες γραμμές που διέπουν τη νέα ΜΣΔΧ 2022-2024 προβλέπουν, μεταξύ άλλων, τη διατήρηση αποθέματος ρευστών διαθεσίμων για κάλυψη ανά πάσα στιγμή των χρηματοδοτικών αναγκών για ελάχιστη περίοδο των επομένων 6 μηνών και με μέγιστη περίοδο των επόμενων 9 μηνών, διατήρηση του βραχυπρόθεσμου δανεισμού κάτω από το 3% και μείωση της έκθεσης χρέους σε κυμαινόμενο επιτόκιο κάτω του 30% του ανεξόφλητου χρέους.

Διάγραμμα 7: Δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ την περίοδο 2010-2021

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία και Υπουργείο Οικονομικών

Μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση

Η επιτυχημένη πρόσβαση στις διεθνείς αγορές συνεχίστηκε και κατά το έτος 2021, μέσω της έκδοσης ενός νέου Ευρωπαϊκού Μεσοπρόθεσμου Ομολόγου (EMTN). Κατά το 2021, η εξωτερική χρηματοδότηση και δη η έκδοση EMTN αποτέλεσε την κύρια πηγή χρηματοδότησης της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Συγκεκριμένα, στις 2 Φεβρουαρίου 2021, η Δημοκρατία εξέδωσε ένα 5-ετές ομολόγο EMTN με κοινοπρακτική έκδοση ονομαστικού ύψους €1000 εκ., επιτυγχάνοντας για πρώτη φορά επιτόκιο 0% και με χαμηλό επιτόκιο απόδοσης 0,053%. Η έκδοση, η οποία στέφθηκε με επιτυχία, πραγματοποιήθηκε στις αρχές του έτους ώστε να επωφεληθεί η ΚΔ από το περιβάλλον χαμηλών επιτοκίων που επικρατούσε τη δεδομένη χρονική στιγμή. Για το συγκεκριμένο ομολόγο υπήρξαν προσφορές πέραν των €8,5 δισ.. Ο δείκτης κάλυψης ξεπέρασε το 8 και είναι από τους μεγαλύτερους των τελευταίων ετών. Επιπρόσθετα, η έκδοση αποσκοπούσε στην αναπλήρωση των ρευστών διαθεσίμων της ΚΔ που θα δίνονταν για την αποπληρωμή του εγχώριου γραμματίου δημοσίου ύψους €1,25 δισ. τον Απρίλιο του 2021. Αρχικά υπήρχε προγραμματισμός και για δεύτερη έξοδο στις αγορές προς το τέλος του έτους, αναλόγως των δημοσιονομικών δεδομένων που θα διαμορφώνονταν στο τέλος της καλοκαιρινής τουριστικής περιόδου, όμως η επιτυχημένη διαχείριση της πανδημίας και το άνοιγμα της τουριστικής αγοράς επέφεραν μετριασμό των επιπτώσεων και των ελλειμμάτων με αποτέλεσμα τη διατήρηση των ρευστών διαθεσίμων σε υψηλότερες τιμές από ότι αρχικά είχε προβλεφθεί και έτσι δεν υφίστατο ανάγκη για έξοδο στις αγορές.

Τον Σεπτέμβριο του 2021 η ΚΔ έλαβε συνολικά €157 εκ. ως προκαταβολή της συνολικής χρηματοδότησης, από τα οποία τα €131 εκ. είναι επιχορηγήσεις και τα €26 εκ. δάνειο μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF-NGEU). Η επόμενη δόση από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας αναμένεται εντός του 2022 και θα είναι επιχορηγήσεις ύψους €170 εκ. νοουμένου ότι η ΚΔ θα ικανοποιήσει τα ορόσημα που έχουν συμφωνηθεί εντός χρονοδιαγραμμάτων.

Τον Φεβρουάριο του 2021 η Κύπρος εξασφάλισε επίσης το 2ο μέρος του δανείου από το ευρωπαϊκό πρόγραμμα SURE, ονομαστικής αξίας €229 εκ. και τον Μάιο του ίδιου έτους την 3η δόση ύψους €123,6 εκ.. Συνολικά το ύψος του ποσού που εκταμιεύθηκε από το πρόγραμμα SURE έφθασε τα €614,5 εκ. από τα οποία τα €603 εκ. αποτελούν επίσημο δανεισμό ενώ η ΚΔ επωφελήθηκε άμεσα ένα καθαρό όφελος στα ρευστά διαθέσιμα ύψους €11,5 εκ.. Το μέσο επιτόκιο του συνολικού δανεισμού από το πρόγραμμα SURE ανέρχεται στο 0,14%, το οποίο έχει συμβάλει στη μείωση του μέσου σταθμικού κόστους του δημόσιου χρέους της Κύπρου

Τα κεφάλαια που αντλήθηκαν από την έκδοση EMTN χρησιμοποιήθηκαν:

- ▶ για την αποπληρωμή του εγχώριου Γραμματίου δημοσίου διάρκειας 52 εβδομάδων τον Απρίλιο 2021 ύψους €1256,6 εκ. συμπεριλαμβανομένων και τόκων,
- ▶ για την αποπληρωμή πέντε εγχώριων ομολόγων συνολικού ύψους €689 εκ.,
- ▶ για τη διατήρηση των ρευστών διαθεσίμων του κράτους ώστε σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή να ικανοποιείται ο στόχος κάλυψης των χρηματοδοτικών αναγκών των επόμενων 6-9 μηνών εν μέσω συνέχισης της πανδημίας του κορωνοϊού.

Η έκδοση εξαιτών ομολόγων ειδικά σχεδιασμένων για τις ανάγκες των φυσικών προσώπων συνεχίστηκε και το 2021. Το συνολικό ποσό της έκδοσης των ομολόγων αυτών κατά το έτος 2021 μειώθηκε στα €43 εκ. σε σύγκριση με €48 εκ. το έτος 2020 ενώ το εκκρεμές χρέος των εν λόγω ομολόγων στο τέλος του 2020 έφθασε τα €504 εκ. και μειώθηκε κατά €121,6 εκ..

Επιπλέον, η Κυπριακή Δημοκρατία προχώρησε στη λήψη δανείων από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ETE) συνολικού ύψους €75 εκ. για σκοπούς χρηματοδότησης νέων και συνεχιζόμενων έργων.

Βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση

Η έκδοση Γραμματίων του Δημοσίου διάρκεια 13 εβδομάδων, μέσω δημοπρασιών, συνεχίστηκε και κατά το 2021. Η μέση σταθμική απόδοση τους διατηρήθηκε σε αρνητικά επίπεδα, σημειώνοντας σημαντική πτώση προσεγγίζοντας το -0,35%, σε σχέση με τον αντίστοιχο περσινό δείκτη που κυμάνθηκε στο -0,007%. Ο μέσος σταθμικός δείκτης κάλυψης των δημοπρασιών κατά το 2021 ανήλθε στο 2,5 σε σχέση με το 2020 που ήταν 1,5 και κρίνεται πολύ ικανοποιητικός υποδηλώνοντας το σημαντικό ενδιαφέρον και ανταγωνισμό που δείχνουν οι εγχώριοι τραπεζικοί οργανισμό στα Γραμμάτια Δημοσίου εν μέσω περιβάλλοντος αρνητικών επιτοκίων.

Πίνακας 3: ετήσιος δανεισμός της Δημοκρατίας ανά χρηματοδοτικό εργαλείο το 2021

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ 2021	Σε εκ. Ευρώ
Γραμμάτια Δημοσίου (Αφορά το εκκρεμές ποσό χρέους σε κυλιόμενη τριμηνιαία βάση κατά τη διάρκεια του έτους)	300
Δάνειο από Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Πρόγραμμα SURE και Ταμείο RRF / NGEU)	379
Ομόλογα για φυσικά πρόσωπα	43
Ομόλογα εξωτερικού (EMTN)	1000
Δάνεια από ΕΤΕ-ΤΑΣΕ	75
Σύνολο	1797

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών και ΓΔΔΧ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΔΙΩΞΗ 4: «ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΣ ΔΗΜΟΣΙΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΙ ΟΡΘΟΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΙΝΗΤΗΣ ΚΑΙ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ»

Ι. ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Επέκταση/αναβάθμιση της Λειτουργίας Κέντρων Εξυπηρέτησης του Πολίτη (ΚΕΠ)

Καθ' όλη τη διάρκεια εφαρμογής των μέτρων αντιμετώπισης της πανδημίας του κορωνοϊού το 2021, ο θεσμός των ΚΕΠ συνέχισε να λειτουργεί για την εξυπηρέτηση των πολιτών, προσαρμοσμένος στις συνθήκες που επικρατούσαν σε κάθε περίοδο. Λήφθηκαν μέτρα πρόληψης και εφαρμόστηκαν ενέργειες αντιμετώπισης όπου χρειάστηκε, με στόχο την προστασία της υγείας του προσωπικού και των πολιτών που επισκέπτονται τα ΚΕΠ. Συγκεκριμένα, συνεχίστηκε η εξυπηρέτηση του κοινού μετά από την τηλεφωνική διευθέτηση ραντεβού, καθώς και η εφαρμογή ρυθμίσεων με στόχο την εξυπηρέτηση από το κάθε ΚΕΠ του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού πολιτών, ανάλογα με τον χώρο. Επιπρόσθετα, έγιναν διευθετήσεις σε όλα τα ΚΕΠ, ούτως ώστε το κοινό να μπορεί να υποβάλει, σε ειδικά κιβώτια που τοποθετήθηκαν στην είσοδο του κάθε ΚΕΠ, αιτήσεις που αφορούν π.χ. τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων (για συντάξεις, επιδόματα, βοηθήματα κτλ), το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα, τη φοιτητική χορηγία κτλ.

Δεδομένων των συνθηκών της πανδημίας, το πρόγραμμα επέκτασης του θεσμού των ΚΕΠ διατηρήθηκε το ίδιο κατά το 2021 και αφορά στα ακόλουθα νέα έργα, σε συνεργασία με το Τμήμα Δημοσίων Έργων και το Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών:

- ▶ Μεταστέγαση του ΚΕΠ Λεμεσού σε κτήριο της πρώην Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας, όπως διαλαμβάνει η Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 87.871 και ημερ. 25 Ιουλίου 2019,
- ▶ Σύσταση 2ου ΚΕΠ στην Πάφο, σε κτήριο της πρώην Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας, όπως διαλαμβάνει η ίδια πιο πάνω Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου,
- ▶ Σύσταση νέου ΚΕΠ Λευκωσίας 3, στα Λατσία, σε κτήριο της πρώην Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας, όπως διαλαμβάνει η Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 88.440 και ημερ. 6 Νοεμβρίου 2019.

Άλλες δράσεις κατά το 2021 για αναβάθμιση της λειτουργίας των ΚΕΠ περιλαμβάνουν:

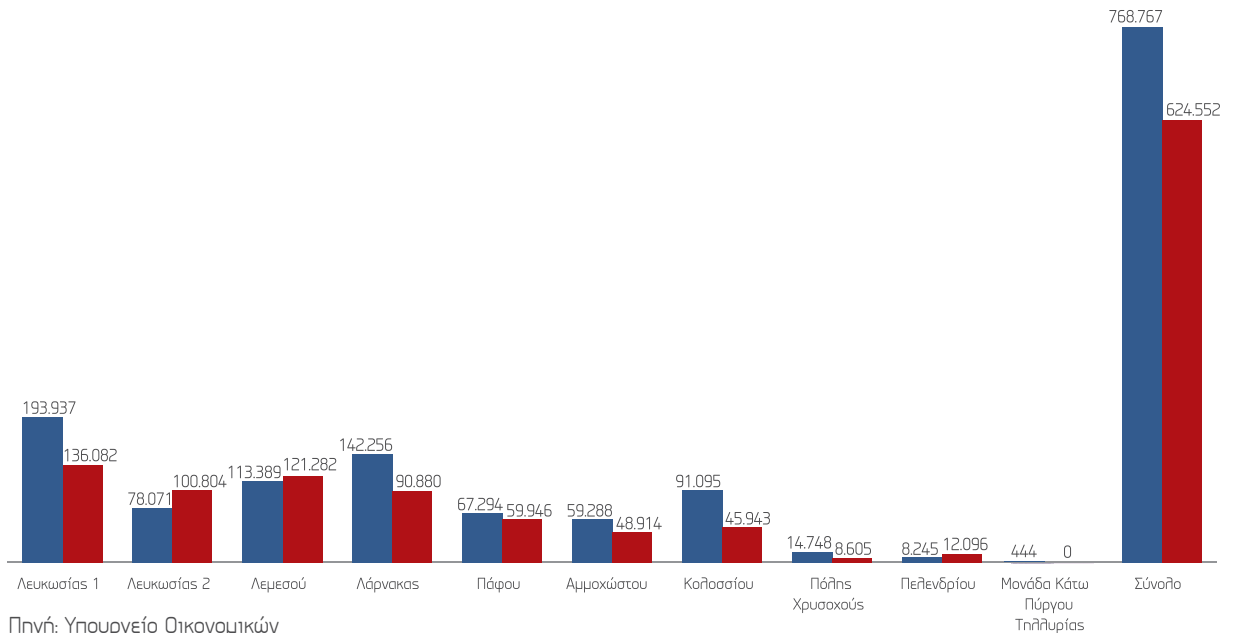
- ▶ Αναβάθμιση της ποιότητας εξυπηρέτησης των Πολιτών με την Εφαρμογή Αυτοματοποιημένου Πληροφοριακού Συστήματος Διαχείρισης Σειράς Προτεραιότητας και Εξυπηρέτησης στα ΚΕΠ, με στόχο την διευκόλυνση των πολιτών στην εξυπηρέτηση και την αποδοτικότερη αξιοποίηση των ανθρώπινων πόρων των ΚΕΠ,
- ▶ Προσθήκη υπηρεσίας για την έκδοση του Ευρωπαϊκού Ψηφιακού Πιστοποιητικού COVID – EUDCC,
- ▶ Προσθήκη υπηρεσίας ταυτοποίησης εγγραφής εταιρειών στη Διαδικτυακή Δίοδο Ασφαλείας «Αριάδνη», στα ΚΕΠ Λευκωσίας 2 (Λεωφ. Αρχ. Μακαρίου Γ') και Κολλοσίου (πέραν από τα ΚΕΠ Λευκωσίας 1, Λεμεσού και Αμμοχώστου),
- ▶ Ενέργειες, σε συνεννόηση με τη Δικαστική Υπηρεσία, αναφορικά με την προσθήκη νέας υπηρεσίας στα ΚΕΠ που αφορά στην επαγωγή ένορκων δηλώσεων για τις υπηρεσίες που ήδη παρέχονται στα ΚΕΠ, για τις οποίες απαιτείται η επαγωγή όρκου από το δικαστήριο, σύμφωνα με τις ισχύουσες νομοθεσίες, εγκυκλίου και οδηγίες των αρμόδιων Υπουργείων/Τμημάτων/Υπηρεσιών,
- ▶ Ολοκλήρωση εργασιών για τη δημιουργία χώρου στάθμευσης του κοινού στο ΚΕΠ Κολλοσίου, σε συνεργασία με τα αρμόδια τεχνικά τμήματα.

Σήμερα τα ΚΕΠ παρέχουν πέραν των 100 υπηρεσιών διαφόρων Υπουργείων και Τμημάτων. Συνολικά τα 9 ΚΕΠ (Λευκωσίας 1, Λευκωσίας 2, Λεμεσού, Λάρνακας, Αμμοχώστου, Πάφου, Κολλοσίου, Πόλης Χρυσοχούς και Πελενδρίου) καθώς και η Μονάδα ΚΕΠ στον Κάτω Πύργο που λειτουργούσαν το 2021, προσέφεραν 768,767 υπηρεσίες, ενώ απαντήθηκαν από το τηλεφωνικό κέντρο των ΚΕΠ 624,552 κλήσεις. Κατά μέσο όρο

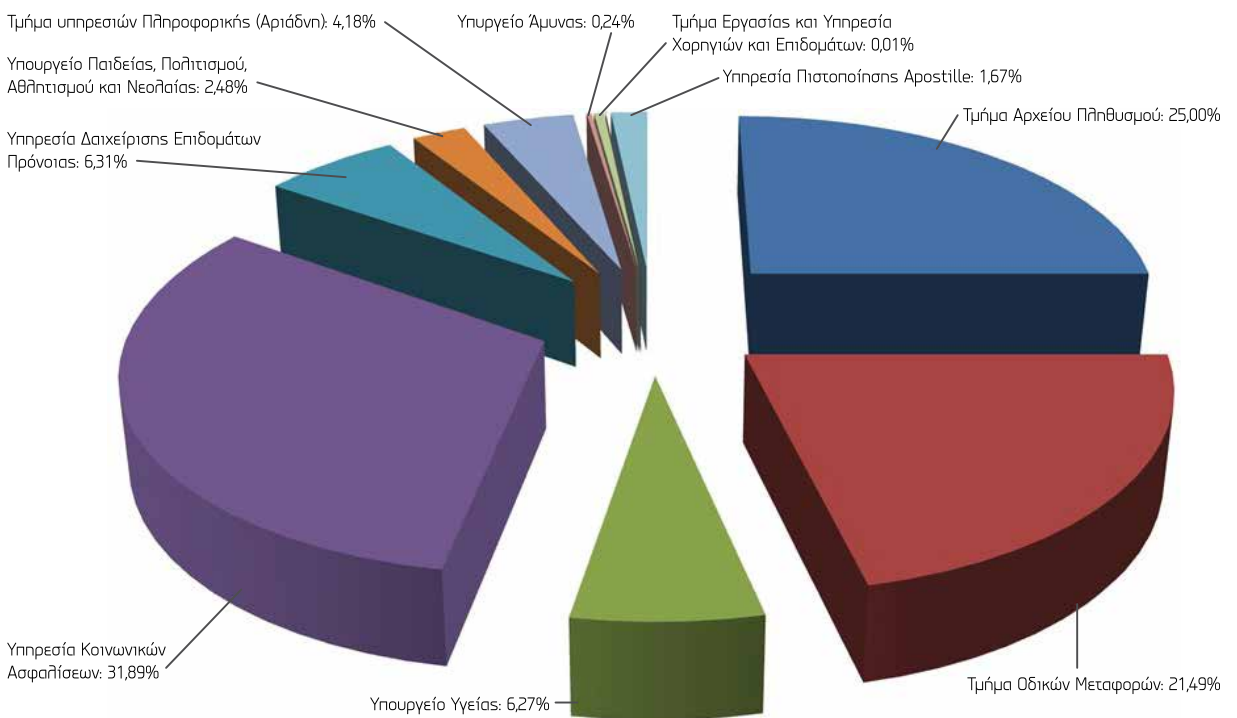
τα ΚΕΠ παρέχουν επί τόπου 3,063 υπηρεσίες σε ημερήσια βάση. Σε σχέση με το 2020, παρατηρήθηκε μικρή αύξηση στις παρεχόμενες υπηρεσίες, ενώ αυξήθηκε σημαντικά η τηλεφωνική εξυπηρέτηση (περίπου 54%).

Στις γραφικές παραστάσεις που ακολουθούν παρουσιάζεται ο αριθμός των παρεχόμενων υπηρεσιών κατά ΚΕΠ και συνολικά (1η γραφική παράσταση), καθώς και το ποσοστό των υπηρεσιών ανά Υπουργείο/Τμήμα/Υπηρεσία που προσφέρθηκε από όλα τα ΚΕΠ (2η γραφική παράσταση) κατά το 2021.

Διάγραμμα 8: Αριθμός υπηρεσιών που προσφέρθηκαν και τηλεφωνικών κλήσεων που απαντήθηκαν σε κάθε ΚΕΠ και συνολικά το 2021

Διάγραμμα 9: Ποσοστό (%) υπηρεσιών, ανά Υπουργείο/Τμήμα/Υπηρεσία που προσφέρθηκε από όλα τα ΚΕΠ το 2021

Τηλεφωνική Εξυπηρέτηση Πολιτών

Τα τηλεφωνικά κέντρα των Κέντρων Εξυπηρέτησης του Πολίτη έχουν αναλάβει (επικουρικά των μητρικών υπηρεσιών) την τηλεφωνική εξυπηρέτηση για όσες υπηρεσίες προσφέρουν, όσον αφορά πληροφόρηση σε σχέση με τις διαδικασίες, προϋποθέσεις, δικαιολογητικά που πρέπει να προσκομίζονται κτλ. Στο πλαίσιο της εφαρμογής των μέτρων αντιμετώπισης της πανδημίας του κορωνοϊού, θεσμοθετήθηκε στα ΚΕΠ η εξυπηρέτηση των πολιτών μετά από την τηλεφωνική διευθέτηση ραντεβού.

Περαιτέρω, στο πλαίσιο βελτίωσης της εξυπηρέτησης του κοινού, από τις 15 Νοεμβρίου 2021, τέθηκε σε εφαρμογή το νέο ενιαίο τηλεφωνικό κέντρο των ΚΕΠ μέσω του Κυβερνητικού Ενοποιημένου Δικτύου με παγκύπριο αριθμό 22309100.

Συνολικά το 2021 απαντήθηκαν από το τηλεφωνικό κέντρο των ΚΕΠ 624,552 κλήσεις. Ποσοστά 23%, 22%, 20% των συνολικών κλήσεων αφορούσαν το Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού, το Τμήμα Οδικών Μεταφορών και τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αντίστοιχα.

Προστασία του πολίτη μέσα από την καταστολή του λαθρεμπορίου και πρόληψη της απάτης

Το Τμήμα Τελωνείων έχοντας ως στόχο την πρόληψη και καταστολή του λαθρεμπορίου, της απάτης και της προστασίας της κοινωνίας, έχει καθορίσει στοχευμένους ελέγχους επιβατών και εμπορευμάτων στα σημεία εισόδου και εξόδου της Δημοκρατίας και παράλληλα έχει προχωρήσει στην ενδυνάμωση των ελέγχων διακίνησης προσώπων και αγαθών από και προς τις περιοχές της Κυπριακής Δημοκρατίας που ευρίσκονται εκτός του αποτελεσματικού της ελέγχου.

Στα πλαίσια αυτά, κατά το 2021 το Τμήμα Τελωνείων προέβηκε μεταξύ άλλων στις πιο κάτω ενέργειες:

- ▶ Χειρίστηκε συνολικά 848 υποθέσεις που αφορούσαν τη διάπραξη διαφόρων αδικημάτων και 9 υποθέσεις αδήλωτων ρευστών διαθεσίμων το ύψος των οποίων ανήλθε στις € 587.050.
- ▶ Καταχώρησε 12 ποινικές υποθέσεις στο ποινικό Δικαστήριο. Διαβίβασε στον Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας 5 εκθέσεις γεγονότων αναφορικά με αγωγές. Εναντίον του Τμήματος καταχωρήθηκαν 14 προσφυγές. Περαιτέρω έτυχαν χειρισμού 1.203 υποθέσεις (π.χ. επιστολές, γνωμοδοτήσεις) οι οποίες σχετίζονται με την εφαρμογή της τελωνειακής και της άλλης νομοθεσίας, ενωσιακής και εθνικής.
- ▶ Πραγματοποίησε 179 λογιστικούς και άλλους εκ των υστέρων ελέγχους σε υποστατικά εισαγωγών και άλλων εμπλεκόμενων προσώπων που παρουσίαζαν αυξημένη επικινδυνότητα για αναληθείς δηλώσεις. Εκδόθηκαν συνολικά 52 έγκυρες «εκ των υστέρων βεβαιώσεις τελωνειακής οφειλής».
- ▶ Χειρίστηκε συνολικά 65 υποθέσεις ναρκωτικών, αναβολικών και άλλων σκευασμάτων που σχετίζονται με αυτά, με ισάριθμες κατασχέσεις παράνομων ουσιών.
- ▶ Προέβηκε σε κατάσχεση 9.515.423 τεμαχίων τσιγάρων, πούρων και μικρών πούρων και 965 κιλών καπνού (περιλαμβανομένου καπνού για ναργιλέ), είτε λόγω παράνομης εισόδου/εισαγωγής στην Κυπριακή Δημοκρατία είτε κατά τους ελέγχους που διενεργούνται στα εγκεκριμένα σημεία διέλευσης λόγω παράνομης διακίνησης από τα κατεχόμενα.
- ▶ Προέβηκε σε κατασχέσεις/κατακρατήσεις 45.585 τεμαχίων εμπορευμάτων που παραβιάζουν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας κατά τη διενέργεια ελέγχων είτε στο στάδιο της εισαγωγής, εξαγωγής, επανεξαγωγής, διαμετακόμισης, εναπόθεσής τους σε αποθήκες, είτε στην κυπριακή αγορά, είτε στα εγκεκριμένα σημεία διέλευσης λόγω παράνομης διακίνησης από τα κατεχόμενα.

Πρώθηση των Ανοικτών Δεδομένων

Κατά το 2021, συνεχίστηκε η πρώθηση της εφαρμογής της πολιτικής γύρω από την επαναχρησιμοποίηση των δεδομένων του δημόσιου τομέα και τα ανοικτά δεδομένα στην Κύπρο. Η προσπάθεια επικεντρώθηκε στον συνεχή εμπλουτισμό και ποιοτικό έλεγχο της Εθνικής Διαδικτυακής Πύλης Ανοικτών Δεδομένων

(www.data.gov.cy), όπου διατίθενται περί των 1200 συνόλων δεδομένων από μεγάλο αριθμό δημόσιων φορέων για περαιτέρω χρήση από τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τον ακαδημαϊκό / ερευνητικό κόσμο.

Τον Μάιο του 2021 ολοκληρώθηκε το έργο «Μελέτη Αντικτύπου από τη χρήση των Ανοικτών Δεδομένων στην Κύπρο και Ανάπτυξη Μεθοδολογίας Επιμέτρησής του», το οποίο είχε προκηρυχθεί το προηγούμενο έτος και εντάσσεται στο πλαίσιο του ευρύτερου έργου της προώθησης της χρήσης των ανοικτών δεδομένων στην Κύπρο. Τα κύρια ευρήματα της μελέτης, η οποία καταδεικνύει την ευρεία χρήση ανοικτών δεδομένων στην Κύπρο είναι διαθέσιμα στην Εθνική Διαδικτυακή Πύλη Ανοικτών Δεδομένων.

Η Βουλή των Αντιπροσώπων, κατά τη συνεδρία της στις 5 Νοεμβρίου 2021, ψήφισε, , το Νόμο Ν.143(Ι)/2021. Με τον Νόμο Ν.143(Ι)/2021 που τιτλοφορείται «ο περί των Ανοικτών Δεδομένων, της Περαιτέρω Χρήσης Εγγράφων και Πληροφοριών του Δημόσιου Τομέα και για Συναφή Θέματα Νόμος του 2021» εναρμονίζεται η κυπριακή νομοθεσία με την Ευρωπαϊκή Οδηγία 2019/1024/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Ιουλίου 2019, σχετικά με τα ανοικτά δεδομένα και την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα. Η νέα Ευρωπαϊκή Οδηγία η οποία ενσωματώθηκε στην Κυπριακή Νομοθεσία, αυξάνει σημαντικά τις υποχρεώσεις της Δημοκρατίας για τον τομέα των ανοικτών δεδομένων και διευρύνει το πεδίο εφαρμογής τους.

Τον Δεκέμβριο του ίδιου έτους, δημοσιεύτηκε η έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με τίτλο Open Data Maturity Report 2021, όπου παρουσιάζεται η πρόοδος και ο βαθμός ωριμότητας των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφορικά με τα Ανοικτά Δεδομένα για το έτος 2021. Η Κύπρος για τέταρτη συνεχή χρονιά κατατάσσεται εντός της πρώτης δεκάδας των 27 κρατών μελών της ΕΕ, με συνολική βαθμολογία 91% (από 87% το 2020) και συγκαταλέγεται στην κατηγορία “Fast Trackers”.

II. ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

Νομοθετήματα για μεταρρύθμιση της Δημόσιας Υπηρεσίας

Μετά την έγκρισή τους από το Υπουργικό Συμβούλιο στις 2 Οκτωβρίου 2019, το πακέτο νομοθετημάτων που στοχεύουν στη μεταρρύθμιση της δημόσιας υπηρεσίας, συζητήθηκαν κατά το 2021 στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και ψηφίστηκαν από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 13 Ιανουαρίου 2022. Τα εν λόγω νομοθετήματα αφορούσαν προσαρμοσμένο για την εκταμίευση της 2ης δόσης του Σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της Κύπρου και είναι τα ακόλουθα:

(α) Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) Νόμος του 2022 (Ν. 1(Ι)/2022)

Με τον νόμο αυτό:

- ▶ Εισάγεται η κατηγορία θέσεων «Διατμηματικής Προαγωγής», που αφορά τις επιστημονικές/επαγγελματικές θέσεις της δημόσιας υπηρεσίας στην Κλίμακα Α13(ii), με σκοπό την αύξηση του αριθμού των υποψηφίων διεκδίκησης των θέσεων του επιπέδου αυτού και την ενίσχυση της κινητικότητας των υπαλλήλων,
- ▶ Καθορίζεται η εφαρμογή εσωτερικών ελέγχων σε όλες τις διαδικασίες της ΕΔΥ προς διασφάλιση της συμμόρφωσης με το νομικό πλαίσιο, τους τύπους και τις αρχές που διέπουν την επιλογή των υποψηφίων, και
- ▶ Τροποποιούνται οι διατάξεις που αφορούν τη διαδικασία διερεύνησης πειθαρχικών παραπτωμάτων δημοσίων υπαλλήλων και συγκεκριμένα του τρόπου ορισμού ερευνητών λειτουργού, με σκοπό την αποτελεσματικότερη διερεύνηση τέτοιων παραπτωμάτων.

(β) Ο περί Αξιολόγησης Υποψηφίων για Προαγωγή, Διατμηματική Προαγωγή και Πρώτο Διορισμό και Προαγωγή Νόμος του 2022 (Ν. 2(Ι)/2022)

Με τον νόμο εισάγονται νέες διατάξεις για την αξιολόγηση και επιλογή υποψηφίων από την ΕΔΥ για πλήρωση των ανεπικρατών θέσεων της δημόσιας υπηρεσίας, οι οποίες βασίζονται σε σύγχρονες μεθόδους και εργαλεία, που περιλαμβάνουν και αξιολόγηση των υποψηφίων σε εξεταστικά κέντρα για την πλήρωση θέσεων στην Κλίμακα Α13(ii) και άνω. Καθορίζονται, επίσης, συγκεκριμένα κριτήρια αξιολόγησης των υποψηφίων και βαρύτητα για κάθε ένα από αυτά, με στόχο την αξιολόγηση της επάρκειας και των ικανοτήτων/δεξιοτήτων τους με διαφανή, αντικειμενικό και αξιοκρατικό τρόπο. Ο Νόμος τίθεται σε ισχύ την 1 Ιανουαρίου 2024 αναφορικά με την πλήρωση των κενών θέσεων που θα προκύψουν/δημοσιευθούν από την 1 Ιανουαρίου 2024 και μετά.

(γ) Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Αξιολόγηση Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 2022 (Κ.Δ.Π. 28/2022)

Οι Κανονισμοί αυτοί εισάγουν ένα νέο σύστημα αξιολόγησης των δημοσίων υπαλλήλων με το οποίο:

- καθορίζεται αναλυτικό πλαίσιο ικανοτήτων και κριτηρίων αξιολόγησης που διαφοροποιούνται ανά ιεραρχικό επίπεδο προσωπικού,
- η αξιολόγηση της απόδοσης των δημοσίων υπαλλήλων συνδέεται με την υπηρεσιακή ανέλιξη των υπαλλήλων σε θέσεις Προαγωγής και Διατμηματικής Προαγωγής (δηλ. θέσεις μέχρι την Κλ. Α13(ii)),
- εισάγεται νέος τρόπος βαθμολόγησης και συγκεκριμένα, αριθμητική βαθμολόγηση για αξιολόγηση υπαλλήλων που η αξιολόγησή τους θα λαμβάνεται υπόψη για σκοπούς προαγωγής (υπαλλήλους μέχρι την κλίμακα Α11) και περιγραφική για υπαλλήλους που η αξιολόγησή τους θα αξιοποιείται μόνο για σκοπούς ανάπτυξης (υπαλλήλους στην κλίμακα Α13(ii) και πάνω),
- διαφοροποιείται η επιτροπή εξέτασης ενστάσεων υπαλλήλων επί της αξιολόγησής τους και
- εισάγεται ρύθμιση για ανώνυμη αξιολόγηση των Προϊσταμένων Τμημάτων από τους υπαλλήλους.

Οι νέοι Κανονισμοί θα τεθούν σε ισχύ για την αξιολόγηση της απόδοσης των υπαλλήλων για το έτος 2023, που θα γίνει στις αρχές του 2024.

Εισαγωγή Επαγγελματικού Σχεδίου Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων για τους νεοεισερχόμενους μόνιμους υπαλλήλους και τους συμβασιούχους στην Κρατική Υπηρεσία και στον Ευρύτερο Δημόσιο τομέα

Το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφασή του με Αρ. 81.317 και ημ. 13 Σεπτεμβρίου 2016, ενέκρινε την εισαγωγή Σχεδίου Παροχής Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων για τους νεοεισερχόμενους μόνιμους υπαλλήλους (αυτούς δηλαδή που διορίστηκαν ή διορίζονται για πρώτη φορά σε θέση κατά ή μετά την 1η Οκτωβρίου 2011) και τους εργοδοτούμενους αορίστου χρόνου στην Κρατική Υπηρεσία και στον Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα, μέσω της λειτουργίας Ταμείου Προνοίας. Η προαναφερθείσα Απόφαση του Υπουργικού Συμβούλιου επαναβεβαιώθηκε στο πλαίσιο μεταγενέστερης Απόφασης, με Αρ. 87.873 και ημερ. 25 Ιουλίου 2019. Με την εν λόγω Απόφαση, το Υπουργικό Συμβούλιο εξουσιοδότησε, περαιτέρω, τον Υπουργό Οικονομικών όπως ολοκληρώσει τη σχετική με το θέμα διαβούλευση με τις Συνδικαλιστικές Οργανώσεις και καταθέσει ενώπιον του Υπουργικού Συμβουλίου, τελική Πρόταση για το νέο Σχέδιο Παροχής Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων.

Το Υπουργείο Οικονομικών διεξήγαγε κοινωνικό διάλογο με τις Συνδικαλιστικές Οργανώσεις, τόσο του Κρατικού όσο και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα, με στόχο την επίτευξη συμφωνίας ως προς τις παραμέτρους που θα διέπουν το νέο Επαγγελματικό Σχέδιο Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων. Οι εν λόγω διαβουλεύσεις ολοκληρώθηκαν με τη συνομολόγηση Συμφωνιών Πλαίσιο για την εισαγωγή Επαγγελματικού Σχεδίου Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων στην Κρατική Υπηρεσία και στον Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα. Ειδικότερα, το Πλαίσιο Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης και των Συνδικαλιστικών

Οργανώσεων του Κρατικού Τομέα συνομολογήθηκε στις 20 Μαΐου 2021 και το Πλαίσιο Συμφωνίας με τις Συνδικαλιστικές Οργανώσεις του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα, στις 2 Δεκεμβρίου 2021.

Σύμφωνα με τα συμφωνηθέντα, το νέο Επαγγελματικό Σχέδιο Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων θα διέπεται από τις βασικές πρόνοιες του υφιστάμενου Κυβερνητικού Σχεδίου Συντάξεων που αφορούν στην υπηρεσία των υπαλλήλων από την 1 Ιανουαρίου 2013 και μετά. Ο δε σχεδιασμός του θα εδράζεται στη φιλοσοφία λειτουργίας των Ταμείων Πρόνοιας. Ειδικότερα, θα δημιουργηθεί ένα νέο Ειδικό Ταμείο Καταβολής Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων το οποίο θα χρηματοδοτείται εκατέρωθεν από τον εργοδότη και τους εργοδοτούμενους. Επίσης, το ποσοστό χρηματοδότησης θα μπορεί να αναπροσαρμόζεται μελλοντικά στη βάση αποτελεσμάτων αναλογιστικών μελετών που θα διεξάγονται για το σκοπό αυτό.

Το Υπουργικό Συμβούλιο, κατά τη Συνεδρία του ημερ.21 Δεκεμβρίου 2021, εξουσιοδότησε τον Υπουργό Οικονομικών να προβεί στις δέουσες ενέργειες για τη διαμόρφωση του θεσμικού πλαισίου που θα διέπει το νέο Επαγγελματικό Σχέδιο Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων.

Σε συνέχεια της προαναφερόμενης Απόφασης, το Υπουργείο Οικονομικών ετοίμασε σχετικό νομοσχέδιο, το οποίο αφού τύχει του απαραίτητου νομοτεχνικού ελέγχου θα κοινοποιηθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Εκσυγχρονισμός των περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Ιατρικές Εξετάσεις και Ιατρική Περίθαλψη) Κανονισμών

Μετά την αυτονόμηση των δημόσιων νοσηλευτηρίων και την εφαρμογή του ΓεΣΥ κρίθηκε αναγκαίος ο εκσυγχρονισμός των εν λόγω Κανονισμών, ώστε να ανταποκρίνονται στις σημερινές συνθήκες και ανάγκες. Μετά από διαβουλεύσεις που πραγματοποιήθηκαν με εκπροσώπους των αρμόδιων υπηρεσιών και ενδιαφερόμενους φορείς, διαμορφώθηκε κείμενο νέων Κανονισμών και κατατέθηκε στη Βουλή των Αντιπροσώπων για έγκριση.

Ενίσχυση της παραγωγικότητας και της αποτελεσματικότητας της δημόσιας υπηρεσίας και της εξυπηρέτησης του πολίτη μέσα από τη χρήση της τεχνολογίας της πληροφορικής - Σύστημα Αυτοματοποίησης Γραφείου (eOasis)

Κατά τη διάρκεια του 2021, η ομάδα του eOasis του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, σε συνεργασία με το Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής, συνέχισε την προώθηση του Συστήματος Αυτοματοποίησης Γραφείου (eOasis) στη Δημόσια Υπηρεσία. Το Σύστημα τοποθετήθηκε στα Αρχεία του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων, των Υφυπουργείων Κοινωνικής Πρόνοιας και Ναυτιλίας, του Τμήματος Κτηματολογίου και Χωρομετρίας (Κεντρικά Γραφεία) και των Επαρχιακών Διοικήσεων Κεφάλαιας και Πάφου.

Σημειώνεται ότι περί τα τέλη του 2021, μελετήθηκαν και δρομολογήθηκαν βελτιωμένες μέθοδοι υποστήριξης και εκπαίδευσης, ώστε να γίνει δυνατή η επιτάχυνση της διαδικασίας εγκατάστασης του eOasis στη Δημόσια Υπηρεσία.

Παροχή στατιστικής πληροφόρησης υψηλής ποιότητας με αντικειμενικό, διαφανή, αξιόπιστο και έγκαιρο τρόπο

Τον Μάρτιο 2021, τέθηκε σε εφαρμογή ο περί Επίσημων Στατιστικών Νόμος του 2021 (Ν. 25(Ι)/2021) με τον οποίο καταργείται ο περί Στατιστικής Νόμος, αρ. 15(Ι) του 2000. Ο Νόμος προσαρμόζει σε μεγάλο βαθμό το ισχύον νομικό πλαίσιο σε πρόνοιες του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 223/2009 για τις ευρωπαϊκές στατιστικές, με έμφαση στην τροποποίησή του με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2015/759. Οι κυριότερες νέες πρόνοιες του περί Επίσημων Στατιστικών Νόμου του 2021 αφορούν:

- στην οριοθέτηση του εθνικού στατιστικού συστήματος, το οποίο περιλαμβάνει, εκτός από τη Στατιστική Υπηρεσία, και τα υπουργεία, τμήματα και υπηρεσίες ή νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου (εφεξής "άλλες

εθνικές αρχές”) που παράγουν ευρωπαϊκές στατιστικές στη βάση νομοθετικών πράξεων της ΕΕ και τις υποβάλλουν στη Eurostat,

- ▶ στην ενδυνάμωση του συντονιστικού ρόλου της Στατιστικής Υπηρεσίας εντός του εθνικού στατιστικού συστήματος και στην απόδοση συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων στον Διευθυντή της Στατιστικής Υπηρεσίας,
- ▶ στον ορισμό λειτουργού-επικεφαλής για θέματα επίσημων στατιστικών στις άλλες εθνικές αρχές, ο οποίος θα έχει την ευθύνη εφαρμογής των προνοιών του νόμου και ειδικότερα της εφαρμογής των στατιστικών αρχών και της διασφάλισης της ποιότητας των στατιστικών,
- ▶ στη σύσταση Επιτροπής Συντονισμού για τις Επίσημες Στατιστικές,
- ▶ στη διαφοροποίηση της σύνθεσης του Στατιστικού Συμβουλίου ώστε να επιτυγχάνεται καλύτερη εκπροσώπηση,
- ▶ στη διαμόρφωση του πλαισίου συνεργασίας με την Κεντρική Τράπεζα,
- ▶ στον καθορισμό των κριτηρίων στατιστικής ποιότητας που πρέπει να διέπουν τα στοιχεία που παράγονται ώστε να διασφαλίζεται η εμπιστοσύνη του κοινού στις στατιστικές, σύμφωνα και με τον Κώδικα Ορθής Πρακτικής για τις ευρωπαϊκές στατιστικές,
- ▶ στην ενδυνάμωση των ρυθμίσεων σε σχέση με την πρόσβαση και χρήση των διοικητικών αρχείων για σκοπούς παραγωγής στατιστικών,
- ▶ στη βελτίωση των ρυθμίσεων για τη συλλογή των στοιχείων (η παροχή στοιχείων για στατιστικούς σκοπούς από οποιοδήποτε πρόσωπο συνεχίζει να είναι υποχρεωτική) και την προστασία των εμπιστευτικών δεδομένων,
- ▶ στην τήρηση των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) σε όλα τα στάδια συλλογής, επεξεργασίας και διάδοσης των στατιστικών στοιχείων,
- ▶ στην επικαιροποίηση των διατάξεων που αφορούν στα αδικήματα και τις ποινές.

Κατά το 2021 η Στατιστική Υπηρεσία συνέχισε με τη διεκπεραίωση των στατιστικών της υποχρεώσεων, δηλαδή με τη διενέργεια δειγματοληπτικών ερευνών και άλλων εργασιών σε οικονομικά, δημογραφικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά θέματα, που στοχεύουν τόσο στην υποβοήθηση του κυβερνητικού έργου στη διαμόρφωση και παρακολούθηση πολιτικής, όσο και στη στατιστική πληροφόρηση του επιχειρηματικού κόσμου, των κοινωνικών εταίρων, της ακαδημαϊκής κοινότητας και του ευρύτερου κοινού.

Η *Απογραφή Γεωργίας και Κτηνοτροφίας 2020* ολοκληρώθηκε εντός του 2021 και τα προκαταρκτικά αποτελέσματα θα ανακοινωθούν εντός του 2022. Η Απογραφή Γεωργίας και Κτηνοτροφίας διενεργείται κάθε δέκα χρόνια και στοχεύει στη συλλογή αξιόπιστων και λεπτομερών πληροφοριών σχετικά με τη διάρθρωση και τους τύπους των γεωργικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και τα χαρακτηριστικά των κατόχων τους. Οι πληροφορίες που συλλέγονται θεωρούνται απαραίτητες για την παρακολούθηση των διαρθρωτικών αλλαγών που έχουν επέλθει στον γεωργικό τομέα και τη διαμόρφωση και εφαρμογή νέων πολιτικών για τη γεωργία και τις αγροτικές περιοχές γενικότερα.

Τον Οκτώβριο 2021 ξεκίνησε η διενέργεια της Απογραφής Πληθυσμού και Κατοικιών 2021 η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2022 οπότε θα ανακοινωθούν τα προκαταρκτικά αποτελέσματα. Η Απογραφή αποσκοπεί στη συλλογή στοιχείων για τη σύνθεση του πληθυσμού σχετικά με τα δημογραφικά και κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά του και τη σύνθεση των νοικοκυριών. Καταγράφονται, επίσης, στοιχεία για το μέγεθος και τις ανέσεις των κατοικιών ενώ καλύπτεται και ο πληθυσμός που διαμένει σε ιδρύματα. Λαμβάνοντας υπόψη τις διάφορες προκλήσεις που παρουσιάστηκαν στη διάρκεια της συλλογής των στοιχείων, προωθήθηκαν ενέργειες για πρόσβαση σε διοικητικές πηγές που θα χρησιμοποιηθούν ως εναλλακτικές πηγές πληροφόρησης. Ο σχεδιασμός που θα γίνει για την αξιοποίηση των διοικητικών πηγών θα αποτελέσει τη βάση για τη δημιουργία

του Δυναμικού Μπτρώου Πληθυσμού. Τόσο για την αξιοποίηση των διοικητικών πηγών όσο και για τη διεξαγωγή της Απογραφής Πληθυσμού και Κατοικιών 2021 γενικότερα υπάρχει στενή συνεργασία με το Γραφείο της Επιτροπής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

Από την 1η Νοεμβρίου 2021 τέθηκε σε λειτουργία η νέα Διαδικτυακή Πύλη της Στατιστικής Υπηρεσίας. Η νέα Διαδικτυακή Πύλη υλοποιήθηκε στο πλαίσιο παροχής στατιστικής πληροφόρησης υψηλής ποιότητας και αναβάθμισης του στατιστικού προϊόντος, λαμβάνοντας υπόψη τα κατά καιρούς σχόλια και εισηγήσεις των χρηστών και έχει σχεδιαστεί για να προσφέρει αναβαθμισμένη εμπειρία στους χρήστες, σε ένα φιλικό και σύγχρονο περιβάλλον.

Η Στατιστική Υπηρεσία προώθησε ενέργειες που συμβάλλουν στην υλοποίηση του στρατηγικού της στόχου για παροχή στατιστικής πληροφόρησης υψηλής ποιότητας με αντικειμενικό, διαφανή, αξιόπιστο και έγκαιρο τρόπο. Προωθήθηκαν δράσεις που στοχεύουν στη μείωση της επιβάρυνσης των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών αλλά ταυτόχρονα και του κόστους παραγωγής των στοιχείων, κυρίως μέσω της ευρύτερης αξιοποίησης των διοικητικών πηγών πληροφόρησης στην παραγωγή στατιστικών και της εισαγωγής εναλλακτικών/νέων τρόπων συλλογής και επεξεργασίας στατιστικών δεδομένων. Συγκεκριμένα, συνεχίστηκαν οι εργασίες για πρόσβαση σε νέες διοικητικές πηγές από την Κυβερνητική Αποθήκη Πληροφοριών (ΚΑΠ) καθώς επίσης, αριθμός ερευνών διεκπεραιώθηκε είτε τηλεφωνικώς είτε μέσω διαδικτύου και αυτό είχε ως αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση του κόστους διεξαγωγής. Τον Νοέμβριο 2021 υπογράφηκε η συμφωνία για την υλοποίηση του έργου για την επέκταση της ΚΑΠ στην οποία περιλαμβάνεται και η δημιουργία Στατιστικής Αποθήκης Πληροφοριών στη Στατιστική Υπηρεσία.

Η Στατιστική Υπηρεσία στα πλαίσια των προσπαθειών της για προώθηση της στατιστικής παιδείας και του ενδιαφέροντος στις επίσημες στατιστικές διοργάνωσε το 2021 για τέταρτη φορά τον ετήσιο Ευρωπαϊκό Διαγωνισμό Στατιστικής σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας, το Πανεπιστήμιο Κύπρου και την Κυπριακή Στατιστική Εταιρεία.

III. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΠΟΡΩΝ

Διαχείριση Ανθρώπινου Δυναμικού στα πλαίσια των Συστημάτων Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων (ERP)

Το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού είναι ένας από τους βασικούς συντελεστές για το έργο "Zeus", το οποίο ξεκίνησε το 2019 και αφορά το σχεδιασμό, ανάπτυξη και εφαρμογή Συστήματος Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων (ERP) για τη Δημόσια Υπηρεσία. Το Τμήμα έχει την ευθύνη για το υποσύστημα Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού το οποίο θα είναι άμεσα συνδεδεμένο με το Μισθολόγιο του Γενικού Λογιστηρίου και τα άλλα υποσυστήματα, όπως τον Προϋπολογισμό και τα Λογιστικά και Χρηματοοικονομικά, και αναμένεται να αποτελέσει σημαντική μεταρρύθμιση και εκσυγχρονισμό στον τρόπο διαχείρισης των Επιχειρησιακών Πόρων του Δημόσιου Τομέα. Το υποσύστημα του Ανθρώπινου Δυναμικού αναμένεται να τεθεί σε εφαρμογή από την 1 Ιανουαρίου 2024.

Κατά το 2021 ολοκληρώθηκαν οι διαδικασίες σχεδιασμού του υποσυστήματος Ανθρώπινου Δυναμικού από ομάδες εργασίας του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού και της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας, σε συνεργασία με ομάδες του Γενικού Λογιστηρίου, του Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής, του Υπουργείου Οικονομικών και της αναδόχου εταιρείας, και ξεκίνησε η ανάπτυξη του συγκεκριμένου υποσυστήματος. Κύριες εργασίες σχεδιασμού οι οποίες ολοκληρώθηκαν κατά το 2021 είναι η ολοκλήρωση των προδιαγραφών του κύκλου ζωής του Ανθρώπινου Δυναμικού, του Καταλόγου Αναφορών και Ειδοποιήσεων του Συστήματος, της Στρατηγικής Μεταφοράς Δεδομένων από τα υφιστάμενα συστήματα ή φακέλους, ο σχεδιασμός διαφόρων διαδικασιών ελέγχου ποιότητας του συστήματος και άλλα.

Διαχείριση Μάθησης

Η Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης (ΚΑΔΔ) συμβάλλει στην υλοποίηση εκσυγχρονιστικών, βελτιωτικών αλλαγών και μεταρρυθμίσεων, ενώ από τη συσσωρευμένη εμπειρία των τριάντα χρόνων λειτουργίας της προκύπτει ότι για να επέλθει πραγματική βελτίωση χρειάζεται προσπάθεια για θεσμικές αλλαγές υποστηριζόμενες από ειδικά σχεδιασμένες διαδικασίες μάθησης.

Για την υλοποίηση του στρατηγικού της στόχου για «Διαμόρφωση και εφαρμογή πολιτικής μάθησης για την ανάπτυξη οργανισμών και στελεχών του δημόσιου τομέα», η ΚΑΔΔ δραστηριοποιείται σε 4 τομείς:

- ▶ Αξιοποιεί το αποκεντρωμένο σύστημα διαχείρισης της μάθησης.
- ▶ Παρέχει μαθησιακή και συμβουλευτική υποστήριξη για την υλοποίηση διοικητικών αλλαγών και μεταρρυθμίσεων στη δημόσια διοίκηση.
- ▶ Προσφέρει εκπαιδευτικά προγράμματα βασικής και συνεχιζόμενης κατάρτισης σε ομάδες στελεχών της δημόσιας διοίκησης.
- ▶ Εκσυγχρονίζει συνεχώς τον τρόπο λειτουργίας της έτσι ώστε να μπορεί να ανταποκρίνεται στις μεταβαλλόμενες ανάγκες μάθησης των οργανισμών του δημόσιου τομέα.

Σε αυτό το πλαίσιο, κατά τη διάρκεια του 2021, λόγω των μέτρων κατά της πανδημίας, πραγματοποιήθηκαν λιγότερα από άλλες χρονιές προγράμματα δια ζώσης, αλλά αξιοποιήθηκε, ταυτόχρονα και το πρόγραμμα Ηλεκτρονικής Μάθησης (ασύγχρονη εκπαίδευση). Συνολικά υλοποιήθηκαν 52 προγράμματα με 699 συμμετέχοντες.

Επιπλέον, η ΚΑΔΔ αξιοποιώντας ευρωπαϊκούς πόρους, ήδη υλοποιεί το συγχρηματοδοτούμενο Έργο «Μαθησιακή Υποστήριξη της Εφαρμογής Διοικητικών Αλλαγών στη Δημόσια Διοίκηση». Το Έργο αυτό αποσκοπεί στην ενίσχυση των δυνατοτήτων των δημοσίων λειτουργών με στόχο την εφαρμογή διοικητικών αλλαγών, στη βάση του Μνημονίου Συναντίληψης, του Σχεδίου Δράσης για τη μεταρρύθμιση της Δημόσιας Υπηρεσίας, των Μελετών Αναδιάρθρωσης, σχετικών Νόμων και διοικητικών αποφάσεων. Μέσα στο πλαίσιο του Έργου αυτού, η ΚΑΔΔ προσφέρει, σε συνεργασία με άλλους δημόσιους φορείς, εκπαιδευτικά προγράμματα και καθοδήγηση σε θέματα όπως τη διαχείριση έργων (με βασικό εταίρο το Υφυπουργείο Έρευνας, Καινοτομίας και Ψηφιακής Πολιτικής), τη διαχείριση της αλλαγής (με βασικό εταίρο το Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας), τη διαχείριση της μάθησης κτλ. Συνολικά, θα προσφερθούν 6958 ώρες καθοδήγησης και 29432 ανθρωποημέρες κατάρτισης. Ειδικά για το 2021, εκτός από 962 ανθρωποημέρες κατάρτισης και 140 ώρες καθοδήγησης, διοργανώθηκε διαδικτυακή ημερίδα για τη διαχείριση έργων με περίπου 200 άτομα συμμετέχοντες.

IV. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Στα πλαίσια της βέλτιστης διαχείρισης των θεμάτων στέγασης των Κρατικών Υπηρεσιών, εξετάζεται ο καθορισμός ενός ενιαίου και σαφώς προσδιορισμένου πλαισίου διαχείρισης των αναγκών στέγασης, που να καλύπτει τόσο τα κρατικά ακίνητα όσο και τα ενοικιαζόμενα. Στόχος είναι η ετοιμασία και εφαρμογή μακροπρόθεσμου στρατηγικού σχεδιασμού και κοινής πολιτικής με σκοπό την επίτευξη εξοικονομήσεων και τη διασφάλιση των κρατικών συμφερόντων.»

Δ. ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

► Εκδόσεις

1. Στρατηγικό Σχέδιο του Υπουργείου Οικονομικών 2022-2024
2. Μεσοπρόθεσμη Στρατηγική Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους 2022-2024
3. Ετήσια Έκθεση Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους 2021

(Οι ακόλουθες εκδόσεις διατίθενται μόνο ηλεκτρονικά από την ιστοσελίδα του Γραφείου Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους www.mof.gov.cy/pdmo)

4. Τριμηνιαίο Δελτίο Χρέους για 1ο, 2ο, 3ο, 4ο τρίμηνο 2021
5. Ενημερωτικό Δελτίο προς επενδυτές ανά διμηνία
6. Παρουσίαση προς επενδυτές, ανά τρίμηνο

► Εκδόσεις (Αγγλικά)

1. Cyprus Medium Term Debt Strategy 2022-2024

► Συναφείς Ιστοσελίδες

1. www.mof.gov.cy (κεντρική ιστοσελίδα Υπουργείου Οικονομικών)
2. www.mof.gov.cy/pdmo (ιστοσελίδα Γραφείου Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους)
3. www.mof.gov.cy/ce (ιστοσελίδα Τμήματος Τελωνείου)
4. www.papd.mof.gov.cy (ιστοσελίδα Τμήματος Δημοσίας Διοίκησης και Προσωπικού)
5. www.mof.gov.cy/capa (ιστοσελίδα Κυπριακής Ακαδημίας Δημόσιας Διοίκησης)
6. www.mof.gov.cy/ird (ιστοσελίδα Τμήματος Φορολογίας)
7. www.cystat.gov.cy (ιστοσελίδα Στατιστικής Υπηρεσίας)
8. www.mof.gov.cy/gpro (ιστοσελίδα Κυβερνητικού Τυπογραφείου)
9. www.mof.gov.cy/dits (ιστοσελίδα Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής)
10. <http://www.financialombudsman.gov.cy> (ιστοσελίδα Χρηματοοικονομικού Επιτρόπου)
11. www.centralbank.gov.cy (ιστοσελίδα Κεντρικής Τράπεζας)
12. www.cysec.gov.cy (ιστοσελίδα Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς)
13. www.cse.com.cy (ιστοσελίδα Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΣΟΔΩΝ ΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ

Τμήμα Φορολογίας

Τα συνολικά έσοδα του Τμήματος για το έτος 2021 ανήλθαν στα €5,00δισ, παρουσιάζοντας αύξηση σε σχέση με το 2020 ίση με €677 εκ. που αντιστοιχεί στο 15,6%. Η αύξηση στα έσοδα του Τμήματος, ήταν αναμενόμενη λόγω της ανάκαμψης της οικονομίας από τις επιπτώσεις που είχε η πανδημία τόσο στην κατανάλωση όσο στις δραστηριότητες επιχειρήσεων.

Οι εισπράξεις από Φόρο Εισοδήματος (€335,6 εκ.), ΦΠΑ (€206,4 εκ.) και ΦΠΑ από Τελωνεία (€117,9 εκ.), σημείωσαν τη μεγαλύτερη αύξηση σε απόλυτους αριθμούς.

Σημαντικό να αναφερθεί ότι η αύξηση στα έσοδα από Φόρο Εισοδήματος συνεχίστηκε και το 2021, και συγκεκριμένα η αύξηση ήταν ίση με €335,6 εκ. (19,7%) σε σχέση με το 2020. Η μεγάλη αυτή αύξηση οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι κατά το 2021 επεκτάθηκε η περίοδος καταβολής της 2ης δόσης της προσωρινής φορολογίας για το 2020 αλλά και το ότι σημειώθηκε αύξηση πέραν του 50% στον αριθμό των εταιρειών που κατέβαλαν προσωρινή φορολογία κατά το 2021 σε σχέση με το 2020, σημάδι της βελτίωσης της οικονομικής τους κατάστασης. Επιπλέον κατά το 2021, συνεχίστηκε η αυξημένη καταβολή ΡΑΥΕ από το Γενικό Λογιστήριο λόγω της σταδιακής μείωσης της μείωσης απολαβών του κρατικού μισθολογίου που πραγματοποιήθηκε κατά το 2021.

Αύξηση παρουσιάστηκε και στα έσοδα ΦΠΑ τα οποία ανήλθαν στα €1.961,8 εκ. σε σχέση με τα €1.755,4 του 2020. Ένα σημαντικό μέρος της αύξησης προέρχεται από τον τομέα του Χονδρικού και Λιανικού Εμπορίου και τον τομέα των Κατασκευών.

Αναλυτικά οι εισπράξεις κατά είδος φόρου παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

Εισπράξεις Τμήματος Φορολογίας για το 2021 σε σχέση με το 2020					2020/2019		
ΕΙΔΟΣ ΦΟΡΟΥ	2021	2020	Αύξηση / (Μείωση)	Μεταβολή %	2019	Αύξηση / (Μείωση)	Μεταβολή %
	€	€			€		
ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	2.037.643.426	1.702.000.238	335.643.188	19,7%	1.621.843.295	80.156.942	4,9%
ΦΠΑ	1.961.871.144	1.755.419.140	206.452.004	11,8%	1.943.284.991	(187.865.851)	-9,7%
ΦΠΑ (Τελωνεία)	531.291.109	413.897.085	117.994.024	28,5%	490.848.321	(76.951.236)	-15,7%
ΦΟΡΟΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	9.425.995	7.360.102	2.065.894	28,1%	7.953.819	(593.718)	-7,5%
ΦΟΡΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΩΝ ΚΕΡΔΩΝ	112.451.892	81.440.745	31.011.147	38,1%	114.332.052	(32.891.307)	-28,8%
ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΙΣΦΟΡΑ ΑΜΥΝΑΣ	265.948.517	289.696.416	(23.749.899)	-8,2%	305.947.717	(16.251.300)	-5,3%
ΤΕΛΗ ΧΑΡΤΟΣΗΜΟΥ	38.737.078	33.388.549	3.348.529	10,0%	41.982.999	(8.594.450)	-20,5%
ΔΙΑΦΟΡΟΙ ΑΜΕΣΟΙ ΦΟΡΟΙ*	15.385.985	11.017.897	4.368.088	39,6%	989.024	10.028.874	1014,0%
ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΙΣΦΟΡΑ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ/ ΑΥΤΟΕΡΓ./ ΑΠΟΚΟΠΗ	32.211.923	29.608.744	2.603.179	8,8%	27.160.387	2.448.357	9,0%
ΦΟΡΟΣ ΚΑΖΙΝΟΥ	4.853.202	7.407.208	(2.554.006)	-34,5%	12.571.923	(5.164.715)	-41,1%
ΟΛΙΚΟ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ	5.008.418.271	4.331.236.124	677.182.148	15,6%	4.566.914.527	-235.678.404	-6,2%

*Συμπεριλαμβάνονται συσσωρευμένες αδιανέμτες υπερπληρωμές

Πηγή: Τμήμα Φορολογίας

Επιπλέον των πιο πάνω, το Τμήμα Φορολογίας εισπράττει εισφορές ΓΕΣΥ οι οποίες δεν συμπεριλαμβάνονται στα έσοδα του Τμήματος γιατί αποστέλλονται στον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας (ΟΑΥ) σε μηνιαία βάση. Κατά το 2021 εισπράχθηκαν εισφορές ΓΕΣΥ ύψους €50,6 εκ. οι οποίες εμβάζονται σε μηνιαία βάση στον ΟΑΥ και δε συμπεριλαμβάνονται στις εισπράξεις του Τμήματος. Οι αντίστοιχες εισφορές που εισπράχθηκαν το 2020, ήταν ύψους €26,3 εκ. και η διαφορά έγκειται στη μείωση των συντελεστών για πέντε (5) μήνες που εφαρμόστηκε μαζί με άλλα μέτρα για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού.

Επιστροφές Φόρων ΦΠΑ

Με τροποποιητική νομοθεσία που ψηφίστηκε εντός του 2020, έχει θεσμοθετηθεί η επιστροφή φόρων μόνο στις περιπτώσεις που υπάρχει συμμόρφωση σε όλα τα είδη φόρου και με όλες τις υποχρεώσεις (εγγραφής, υποβολής δηλώσεων, καταβολής φόρου) που προκύπτουν από αυτούς.

Κατά το 2021 έχουν επιστραφεί €374 εκ. έναντι των €416,1 εκ. που επιστράφηκαν κατά το 2020. Σημειώνεται ότι αμφότερα τα ποσά επιστροφών συμπεριλαμβάνουν και συμψηφισμούς.

Σημειώνεται ότι η εναρμονιστική κίνηση της ένταξης των κονδυλίων επιστροφών ως θετικά μεγέθη στον Προϋπολογισμό Εσόδων είχε ως αποτέλεσμα να μην υπάρχουν πρακτικοί περιορισμοί που να εμποδίζουν την έγκαιρη επιστροφή τουλάχιστον του ΦΠΑ στα υποκείμενα στο φόρο πρόσωπα (υφ).

Οφειλόμενοι Φόροι Τμήματος Φορολογίας

Το Τμήμα Φορολογίας, δίνει μεγάλη έμφαση στην είσπραξη των καθυστερημένων οφειλόμενων φόρων, γι' αυτό στα πλαίσια της ενοποίησης του Τμήματος, συστάθηκε εξειδικευμένη Μονάδα Διαχείρισης Χρέους και Είσπραξης Οφειλών ή οποία έχει άμεση συνεργασία με τα Επαρχιακά Γραφεία του Τμήματος.

Το Τμήμα Φορολογίας κατά το 2021, συνεχίζει να εφαρμόζει ποινικές και αστικές διώξεις, έχει ενισχύσει την εφαρμογή της τοποθέτησης εμπράγματος βάρους σε ακίνητη περιουσία χωρίς δικαστική εντολή (Μεμο) και προβαίνει σε κατάσχεση τραπεζικών λογαριασμών (garnishing of bank accounts).

Αξίζει να σημειωθεί ότι στα πιο κάτω ποσά παρουσιάζονται επίσης και τα ποσά που έχουν διακανονιστεί με τη διαδικασία ρύθμισης ληξιπρόθεσμων φορολογικών οφειλών, ως μη διακανονισμένα (πλάνα τα οποία δεν έχουν ακόμα ολοκληρωθεί).

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΣΥΝΟΛΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΦΟΡΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ ΤΟΚΟΥ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ 31/12/2021	ΣΥΝΟΛΟ 31/12/2020
	€	€	€	€	€
Σύνολο οφειλόμενων φόρων	1.892.729.168	648.658.647	218.678.326	2.760.066.141	2.908.995.149
Μείον: Κατηγορίες μη άμεσα εισπράξιμων ποσών φόρου	874.612.873	281.102.631	80.956.217	1.236.671.721	1.195.663.350
Σύνολο αμέσως απαιτητού ποσού φόρου	1.018.116.295	367.556.016	137.222.109	1.523.394.420	1.713.331.799
Μείον: Ποσά φόρου που βρίσκονται κάτω από δικαστικά μέτρα	243.911.460	175.875.992	41.469.857	461.257.309	627.650.714
Μείον: Ποσά φόρου που βρίσκονται κάτω από νέα εισπρακτικά μέτρα	167.215.891	50.752.438	17.620.973	235.589.302	202.323.789
Καθαρό αμέσως απαιτητό ποσό φόρου χωρίς μέτρα κατά την 31/12/2021 πριν την κατάσχεση ποσών από τραπεζικούς λογαριασμούς	606.388.944	140.927.586	78.631.279	774.658.828	911.646.780
Μείον: Κατάσχεση ποσών από τραπεζικούς λογαριασμούς (gamishing of bank accounts)				1.327.063	1.207.343
Καθαρό αμέσως απαιτητό ποσό φόρου χωρίς μέτρα κατά την 31/12/2020				773.331.765	910.438.437

Σημ. Στο ποσό των €774.658.828 έχουν αφαιρεθεί €51.888.981 για ποσά φόρου που βρίσκονται κάτω από νέα εισπρακτικά μέτρα αλλά δεν είναι δυνατός ο διαχωρισμός του ποσού φόρου και των επιβαρύνσεων

Πηγή: Τμήμα Φορολογίας

Το ποσό του αμέσως απαιτητού χρέους πριν τη διενέργεια εισηπρακτικών μέτρων κατά το Δεκέμβριο 2021 ήταν €1.523,4 συμπεριλαμβανομένων τόκων και επιβαρύνσεων, σε σχέση με το αντίστοιχο ποσό των €1.713,3 εκ. που σημειώθηκε κατά το Δεκέμβριο 2020.

Το σύνολο των φόρων που βρίσκονταν κάτω από μέτρα είσπραξης κατά το Δεκέμβριο 2021 ήταν €696,8 εκ. σε σχέση με τα €729,5 εκ. κατά το Δεκέμβριο 2020. Το καθαρό εισπραξιμο ποσό οφειλόμενων φόρων πριν την εφαρμογή του μέτρου κατάσχεσης τραπεζικών λογαριασμών, κατά το Δεκέμβριο 2021 ήταν €774,6εκ σε σχέση με τα €911,6εκ που ήταν το 2020. Το καθαρό αμέσως απαιτητό ποσό φόρου χωρίς μέτρα είσπραξης κατά την 31 Δεκεμβρίου 2021 στα €773,34 εκ..

Εξόφληση φορολογικών οφειλών μέσω του σχεδίου ρύθμισης ληξιπρόθεσμων φορολογικών οφειλών

Κατά το 2021 συνεχίστηκε η εφαρμογή του περί της Διαδικασίας Ρύθμισης Ληξιπρόθεσμων Φορολογικών Οφειλών Νόμου (Ν.4(Ι)/2017), ο οποίος εφαρμόζεται με τη δημιουργία ρυθμίσεων αποκλειστικά μέσω της Κυβερνητικής Διαδικτυακής Δόδου Ασφαλείας ARIADNI και της ηλεκτρονικής πληρωμής μέσω διαδικτυακών πληρωμών.

Στόχος είναι η διευκόλυνση για την αποπληρωμή οφειλόμενων φόρων που αφορούν τα φορολογικά έτη και φορολογικές περιόδους μέχρι το 2015, παραχωρώντας έκπτωση στις χρηματικές επιβαρύνσεις σε ποσοστό ανάλογο με τον αριθμό των δόσεων που επιλέγει ο οφειλέτης.

Μόνο κατά τη διάρκεια του 2021 δημιουργήθηκαν 5.254 ρυθμίσεις για συνολικό ποσό φόρου €57,3 εκ. με τελικό ποσό φόρου μετά την έκπτωση €46,8 εκ.. Σημειώνεται ότι το 84% των ρυθμίσεων που δημιουργήθηκαν κατά το 2021 εξοφλήθηκαν με μια (1) δόση με αντίστοιχο ποσό φόρου μετά την έκπτωση €18,2 εκ..

Η συνολική είσπραξη 2017-2021 από όλες τις ρυθμίσεις ληξιπρόθεσμων φορολογικών οφειλών ανήλθε στα €534,5 εκ., εκ των οποίων τα €57,9 εκ. εισπράχθηκαν εντός του 2021, αναλυτικά:

	2017	2018	2019	2020	2021	ΣΥΝΟΛΟ
ΦΟΡΟΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ	€74.108.272,48	€106.597.155,94	€66.154.368,65	€40.899.032,09	€33.512.816	€321.280.645
ΦΟΡΟΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ	€4.118.533,16	€10.853.477,79	€7.303.207,25	€3.958.584,18	€3.465.572	€29.699.374
ΦΟΡΟΣ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ	€4.519.324,68	€8.899.605,47	€3.853.159,20	€2.703.337,18	€2.065.612	€22.041.038
ΦΟΡΟΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥΧΙΚΩΝ ΚΕΡΔΩΝ	€2.405.934,93	€4.872.091,86	€2.569.053,76	€1.423.987,60	€1.082.469	€12.353.537
ΕΚΤΑΚΤΗ ΕΙΣΦΟΡΑ ΓΙΑ ΑΜΥΝΑ	€13.925.273,31	€57.113.024,75	€38.914.595,00	€21.235.308,63	€17.744.817	€148.933.019
ΕΙΔΙΚΟΣ ΦΟΡΟΣ ΧΡ. ΙΔΡ.	€169.365,37	€0,00	€0,00	€0,00	€0,00	€169.365
ΓΕΣΥ	€0,00	€0,00	€0,00	€0,00	€0,00	€0,00
ΣΥΝΟΛΟ	€99.246.703,93	€188.335.355,81	€118.794.383,86	€70.220.249,68	€57.880.285,60	€534.476.979

Ηλεκτρονική Πληρωμή Φόρων

Κατά το 2021 οι ηλεκτρονικές πληρωμές έφθασαν περίπου στο 81,9% του συνολικού ποσού που εισπράχθηκε από το Τμήμα Φορολογίας σημειώνοντας αύξηση 10% σε σχέση με το αντίστοιχο 71,9% ποσοστό που υπολογίστηκε το 2020. Στην ενίσχυση της ανταπόκρισης του κοινού στη χρήση των ηλεκτρονικών τρόπων πληρωμής συντέιει και η εξοικείωση του κοινού με τη Φορολογική Πύλη.

Τμήμα Τελωνείων

Κατά το 2021 τα συνολικά έσοδα του Τμήματος Τελωνείων ανήλθαν στα €1.129,6 εκ., παρουσιάζοντας ποσοστιαία αύξηση της τάξης του 14,8% (€145,9 εκ.) σε σχέση με τα αντίστοιχα έσοδα του 2020 που ήταν €983,7 εκ. Στο σύνολο αυτό περιλαμβάνεται ποσό ΦΠΑ που έχει εισπραχθεί κατά την είσοδο/εισαγωγή εμπορευμάτων ύψους €549,5 εκ. σε σύγκριση με ποσό €434,6 εκ. το 2020.

Οι εισπράξεις από Εισαγωγικούς Δασμούς, Φόρους Κατανάλωσης και Άλλα Έσοδα αυξήθηκαν κατά €31,0

εκ. (5,6%) φτάνοντας έτσι στα €580,1 εκ. σε σύγκριση με €549,1 εκ. που ήταν το 2020. Συγκεκριμένα, οι εισπράξεις από εισαγωγικούς δασμούς κατά το 2021 ανήλθαν στα €42,3 εκ. σε σύγκριση με €31,2 εκ. το 2020, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 35,6% ενώ οι συνολικές εισπράξεις από φόρους κατανάλωσης ανήλθαν στα €533,8 εκ. σε σύγκριση με €513,9 εκ. το 2020, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 3,9%.

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται αναλυτικά τα έσοδα του Τμήματος Τελωνείων:

Εισπράξεις Τμήματος Τελωνείων για το έτος 2021 σε σχέση με το 2020

Έτος	2020 (€ εκ.)	2021 (€ εκ.)	2020/2021	
			Αύξηση/Μείωση (€ εκ.)	Μεταβολή (%)
Έμμεσοι Φόροι				
Εισαγωγικοί Δασμοί	31,2	42,3	+11,1	+35,6
Φόροι Κατανάλωσης *	513,9	533,8	+19,9	+3,9
Άλλα Έσοδα	4,0	4,0	0	0
ΣΥΝΟΛΟ	549,1	580,1	+31,0	+5,6
ΦΠΑ Εισαγωγής/Εισόδου **	434,6	549,5	+114,9	+26,4
ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ ***	983,7	1.129,6	+145,9	+14,8

* Το ΦΠΑ εισαγωγής/εισόδου περιλαμβάνεται στα συνολικά έσοδα του Τμήματος Φορολογίας.

** Από τα έσοδα έχει επιστραφεί ποσό €1,8 εκ. το 2021 σε σύγκριση με €1,6 εκ. το 2020.

Πηγή: Τμήμα Τελωνείων

Το Τμήμα Τελωνείων έχοντας ως στόχο τη διασφάλιση των εσόδων της Δημοκρατίας, την έγκαιρη είσπραξη εισαγωγικών δασμών, φόρων κατανάλωσης και ΦΠΑ και τη διευκόλυνση του νόμιμου εμπορίου αναπτύσσει και εφαρμόζει καθημερινά αποτελεσματικούς ελεγκτικούς μηχανισμούς, ηλεκτρονικά συστήματα, χρήση εξοπλισμού, τελωνειακές διαδικασίες και αξιοποιεί και αναπτύσσει εξειδικευμένες δεξιότητες. Συνεπώς, στα πλαίσια αυτά, κατά το 2021 το Τμήμα Τελωνείων προέβηκε σε έλεγχο εμπορευμάτων που αφορούσε 48.004 διασαφήσεις (ποσοστό 19%), σε σύνολο 252.600 διασαφήσεων εισαγωγής/εξαγωγής/διαμετακόμισης. Οι διασαφήσεις υποβάλλονται ηλεκτρονικά, συνεισφέροντας στην απλοποίηση και επιτάχυνση των τελωνειακών διαδικασιών και στη διευκόλυνση του επιχειρηματικού κόσμου.

Εισπράξεις Τμήματος Τελωνείων για τα έτη 2020-2021 ανά κονδύλι προϋπολογισμού

Έτος	2020 (€)	2021 (€)
Έμμεσοι Φόροι		
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΙ ΔΑΣΜΟΙ	31.140.197,05	42.160.231,30
ΕΙΣΑΓ. ΔΑΣΜΟΙ ΤΜ. ΤΑΧΥΔΡ. ΥΠΗΡ.	47.039,76	92.259,93
ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΙ ΔΑΣΜΟΙ ΚΥΡ. ΠΕΡΙΟΧ. ΒΑΣΕΩΝ	5.433,26	3.497,50
Α. ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΩΝ ΔΑΣΜΩΝ	31.192.670,07	42.160.231,30
ΦΟΡΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ		
ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΗ	328.023.488,31	351.775.880,97
ΚΑΠΝΟΣ	154.670.943,05	146.727.857,17
ΟΙΝΟΠΝΕΥΜΑΤΩΔΗ	16.384.861,37	18.217.295,56
ΖΥΘΟΣ	11.344.955,93	12.662.391,01
ΠΟΥΡΑ ΚΑΙ ΠΟΥΡΑΚΙΑ	2.974.723,72	3.466.857,57
ΕΙΔΗ ΑΠΟ ΚΡΥΣΤΑΛΛΑ	22.287,60	34.745,07
ΑΛΛΑ ΕΙΔΗ	434.352,01	918.769,18
ΟΧΗΜΑΤΑ	53.278,57	17.187,83
ΟΧΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΜΕΤΑΦΟΡΑ 10 ΠΡΟΣΩΠΩΝ	0,00	0,00
ΟΧΗΜΑΤΑ ΤΥΠΟΥ "ΤΖΙΠ"	128,14	0,00
ΟΧΗΜΑΤΑ ΔΙΠΛΟΚΑΜΠΙΝΑ	0,00	0,00
ΜΟΤΟΣΥΚΛΕΤΤΕΣ	938,62	23.146,91
ΟΧΗΜΑΤΑ ΤΥΠΟΥ "ΒΑΝ"	0,00	0,00
ΠΡΟΣΘ. ΦΟΡΟΣ ΚΑΤΑΝΑΛ. ΣΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ	366,47	109,80
Β. ΣΥΝΟΛΟ ΦΟΡΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ	513.910.323,79	533.844.240,57
ΑΛΛΑ ΕΣΟΔΑ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ		
ΑΔΕΙΕΣ ΑΠΟΘΗΚΩΝ ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΣΗΣ	673.186,28	601.157,82
ΑΛΛΕΣ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΔΕΙΕΣ	65.392,38	58.798,08
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΥΠΕΡΩΡΙΩΝ	1.011.000,31	1.203.341,46
ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΑ	2.970,27	1.309,02
ΕΝΟΙΚΙΑ ΑΠΟΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΒΑΘΡΩΝ	71.265,36	89.293,49
ΕΠΙΒ. ΠΑΝΩ ΣΕ ΚΑΘΥΣΤΕΡ. ΦΟΡΟΥΣ	280.952,08	292.940,25
ΧΡΗΜ. ΠΟΙΝΕΣ ΕΞΩΔΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ	934.564,29	913.246,54
ΑΛΛΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ, ΟΦΕΙΛΕΣ	565.239,63	514.085,46
ΤΕΛ. ΚΑΤΟΧ. Δ.Π.Ι.	0,00	0,00
ΑΝΑΚΤΗΣΗ ΕΞΟΔΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ Ε.Ε.	37.585,63	63.601,80
ΧΟΡΗΓΙΑ ΑΠΟ ΙΔΙΩΤΕΣ	198.822,63	211.021,51
ΑΛΛΟΙ ΤΟΚΟΙ	173.368,83	92.636,63
Γ. ΣΥΝΟΛΟ ΑΛΛΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	4.014.347,74	4.041.432,06
ΣΥΝΟΛΟ Α+Β+Γ	549.117.341,60	580.141.661,36
ΦΠΑ Εισαγωγής/Εισόδου *	434.562.843,91	549.451.673,95
ΣΥΝΟΛΟ (περιλ. του ΦΠΑ εισόδου/εισαγωγής) **	983.680.185,51	1.129.593.335,31

* Το ΦΠΑ εισαγωγής/εισόδου περιλαμβάνεται στα συνολικά έσοδα του Τμήματος Φορολογίας.

** Από τα έσοδα έχει επιστραφεί ποσό €1,8 εκ. το 2021 σε σύγκριση με €1,6 εκ. το 2020.

Πηγή: Τμήμα Τελωνείων

